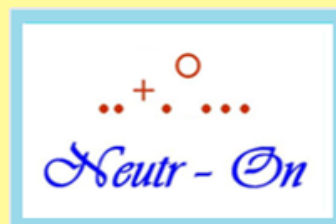

2

NIEUWSBRIEF
FEBRUARI
2019

Onafhankelijke

VAKBOND

ECONOMIE

- ◆ Wereldeconomie krimpt
- ◆ Brexit blijft knelpunt
- ◆ Staan we voor een nieuwe crisis?
- ◆ De cashloze maatschappij
- ◆ Belastingontduiking is zeer groot

VARIA

- ◆ Wat verandert er in februari?
- ◆ Federale verkiezingen 2019
- ◆ De controlearts
- ◆ Jongeren met schulden
- ◆ Werkbaar Werk

ONDERWIJS

- ◆ Wijzigingen wetgeving
- ◆ Nieuw leerplan Godsdienst
- ◆ Vlaams Onderwijs zonder ambitie
- ◆ Libera over het onderwijs
- ◆ Aantal zittenblijvers daalt niet

BOEKEN

- ◆ Het leugenboek
- ◆ Leven zonder school
- ◆ Omdat ik het zeg
- ◆ Permafrost. Essay over geopolitiek
- ◆ Etienne Vermeersch

SECTOREN

- ◆ Staking op 13 februari?
- ◆ Proximus dankt af
- ◆ Postbode is een knelpunt beroep
- ◆ Bijverdienen als gepensioneerde
- ◆ De Hongaarse slavenwet

ANTIPESTTEAM

- ◆ Weggegomd is niet verdwenen
- ◆ Gokverslaving
- ◆ Opdringerige bellers
- ◆ Ruzie in het gezin

ECONOMIE

◆ Wereldeconomie krimpt

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft de groei prognoses voor de wereldeconomie opnieuw neerwaarts bijgesteld.

Het IMF houdt voor dit jaar rekening met een wereldwijde economische groei van 3,5 procent, wat 0,2 procentpunt minder is dan bij de vorige prognose van oktober 2018. De voornaamste oorzaken van de pessimistischere prognose liggen bij de onopgeloste handelsconflicten en de dreiging van een ongeregelde brexit. Doordat de Verenigde Staten en China allerlei extra handelstarieven hebben opgeworpen, ziet het IMF de economische groei in ieder geval wereldwijd wat teruglopen.

Voor 2020 gaat het IMF uit van een groei met 3,6 procent van de wereldeconomie, of 0,1 procentpunt minder dan in oktober.

Voor de Duitse economie krijgt het dit jaar moeilijker dan verwacht. Volgens het IMF kampen de Duitsers onder meer met tegenwind van de wereldwijde handelsspanningen, waardoor de export van het land onder druk is komen te staan.

In oktober mikte het IMF voor 2019 nog op een toename van het Duitse bbp met 1,9 procent. Die prognose is nu verlaagd naar 1,3 procent. Voor 2020 blijft de prognose behouden op 1,6 procent groei. Behalve met handelsperikelen kampt Duitsland ook met nieuwe emissie-eisen voor auto's. De Duitse auto-industrie heeft daar onder te lijden. Ook spreekt het IMF van een zwakke consumptie bij de oosterburen.

Voor Frankrijk - de tweede economie van de eurozone - gaat het IMF nu uit van een groei met 1,5 procent in 2019, een daling met 0,1 procentpunt ten opzichte van de vorige prognose in oktober. Die bijgestelde prognose heeft te maken met het aanhoudende protest van de 'gele hesjes'. Bron: Trends

◆ Brexit blijft knelpunt

Het VK blijft problemen ondervinden om een harde Brexit te ontlopen.

Het Britse Lagerhuis heeft zich in een stemming achter een voorstel geschaard dat premier Theresa May terug naar Brussel stuurt om het vangnet voor de Ierse grens te heronderhandelen.

Een amendement wil dat het vangnet dat grenscontroles tussen Ierland en Noord-Ierland moet vermijden - vervangen wordt door "alternatieve regelingen".

Hoe die alternatieven er dan uitzien, is niet duidelijk.

De Europese leiders hebben evenwel altijd gezegd dat het echtscheidingsakkoord niet opnieuw onderhandeld kan worden. Dinsdag maakte Europees president Donald Tusk dat opnieuw duidelijk in een reactie. In een mededeling die is gelekt op sociale media wijst Tusk de Britten er wel op dat Europa bereid is een verzoek tot uitstel van de brexit op 29 maart te overwegen.

'Het terugtrekkingsakkoord is en blijft de beste en enige manier om een geordend vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie te verzekeren.

Eerder stemde het Lagerhuis tegen het voorstel dat de brexit zou uitstellen tot eind dit jaar, als er voor 26 februari geen akkoord over wordt bereikt in het parlement. Het amendement van Labour-backbencher Yvette Cooper werd aanvankelijk wel kans op slagen toegedicht, maar haalde het uiteindelijk niet.

Het Verenigd Koninkrijk verlaat de Europese Unie op 29 maart.

In de mededeling stelt Tusk voorts dat de Europeanen bereid zijn om het ambitieniveau van de politieke verklaring over de toekomstige relaties op te schroeven indien de Britse intenties voor het toekomstige partnerschap zouden evolueren. De Britse premier Theresa May houdt voorlopig vast aan haar 'rode lijnen'. Ze wil haar land zowel uit de douane-unie als de Europese interne markt halen.

De Europese Unie gaat intussen gewoon door met haar eigen ratificatieproces van het echtscheidingsakkoord. Ze blijft zich intussen ook voorbereiden op alle mogelijke scenario's, inclusief een ongeordend vertrek zonder akkoord op 29 maart.

Na lange gesprekken hebben het Verenigd Koninkrijk en de Europese Commissie een akkoord gesloten dat de eerste fase van de brexitonderhandelingen moet afsluiten. Hoewel veel punten nog steeds erg vaag blijven en het moeilijkste nog moet komen, zijn er in drie kwesties belangrijke stappen vooruit gezet.

1. Rechten van burgers in het Verenigd Koninkrijk

De rechten van EU-burgers die in het Verenigd Koninkrijk wonen en van Britten in andere EU-landen blijven ook na de brexit dezelfde. Administratieve procedures "blijven goedkoop en simpel". Het zijn Britse rechtbanken die na de uitstap uit de EU over de rechten van EU-burgers in het land zullen oordelen, maar zij kunnen tot acht jaar na de scheiding onduidelijke zaken doorverwijzen naar het Europese Hof van Justitie en zullen met die beslissingen rekening moeten houden.

2. De Ierse grenskwestie

Een van de moeilijkste punten in de onderhandelingen lag op het Ierse eiland: het was de vraag wat er zou gebeuren met de grens tussen Ierland en Noord-Ierland. Als het Verenigd Koninkrijk uit de EU zou stappen, zou er opnieuw een 'harde grens' ontstaan tussen Noord-Ierland, dat deel is van het VK, en Ierland, dat een EU-land blijft. Dat was voor Ierland en Europa onbespreekbaar.

Volgens de gedoogpartner van de Britse premier May, die voor de unie van Noord-Ierland en Groot-Brittannië is, moest het volledige Verenigd Koninkrijk op dezelfde manier uit de EU stappen.

De keuze kwam dus neer op de vraag waar de toekomstige grens zou liggen: tussen Ierland en Noord-Ierland, of tussen Noord-Ierland en Groot-Brittannië.

Bovendien zou een uitzondering voor Noord-Ierland betekenen dat ook Schotland en zelfs de stad Londen zo'n uitzondering willen. Daar is een meerderheid tegen de uitstap uit de EU.

Met nieuwe handelsakkoorden moeten grenscontroles vermeden worden. Lukt dat niet, dan komen er “specifieke oplossingen voor de unieke omstandigheden”. En zijn ook die oplossingen niet mogelijk, dan zal het Verenigd Koninkrijk “volledig dezelfde regels aanhouden als in de Interne Markt en de Douane-Unie”.

De Noord-Ierse Unionisten toonde zich in eerste instantie voorzichtig tevreden met het compromis: “We zijn blij met deze wijzigingen, omdat het in mijn ogen betekent dat er geen rode lijn door de Ierse Zee zal lopen”, zei DUP-leider Arlene Foster. “We hebben duidelijke bevestiging gekregen dat het volledige Verenigd Koninkrijk de EU, de Europese interne markt en het Europese douanegebied verlaat.”

Ierland is wel tevreden. “Het is een uitstekende uitkomst voor iedereen op het Ierse eiland: het is gegarandeerd dat er geen harde grens komt”, denken ze.

Ook de Ierse premier Leo Varadkar spreekt van “een belangrijke dag”. “We hebben alles gerealiseerd wat we wilden realiseren tijdens deze eerste onderhandelingsfase. We hebben alle Britse garanties die we nodig hebben.”

Schotland reageerde terughoudender. Premier Nicola Sturgeon benadrukte dat eventuele “speciale regelingen” voor Noord-Ierland ook moeten worden aangeboden aan andere landen in het Verenigd Koninkrijk. “Als de brexit doorgaat (en ik wilde dat het niet zo was) is in de interne markt en de douane-unie blijven de enige verstandige keuze”, twitterde Sturgeon. De Schotten stemden bij het referendum over de brexit in meerderheid voor ‘blijven’.

3. De rekening

Eerder werd al overeenstemming bereikt over de berekeningsmethode van de eindfactuur. Die komt uit op naar schatting 50 miljard euro. Dat wordt nu herbevestigd. Wat de financiële regeling betreft, heeft het Verenigd Koninkrijk zich ertoe verbonden de gemaakte afspraken te honoreren, zegt de Commissie. Het land zal zijn bijdrage blijven betalen alsof het tot 2020 in de EU was gebleven.

Onderussen heeft de Britse oppositieleider Jeremy Corbyn laten weten nu toch met premier Theresa May te willen praten over de toekomst van de brexit. De Labour-leider, die nieuwe verkiezingen eist, wees die gesprekken tot nu toe steeds af. Hij wil nu toch met May praten, om onder meer ‘jobs, de levensstandaard en de rechten’ in Groot-Brittannië veilig te stellen. Dat zei hij dinsdagavond.

Corbyn motiveerde zijn bocht door te verwijzen naar een amendement van het conservatieve parlementslid Caroline Spelman dat dinsdag in het parlement werd goedgekeurd. Dat amendement wijst een brexit zonder akkoord af.

Het brexit-verhaal is dus dus nog niet ten einde, of zoals ze in het Engels zeggen: to be continued.

♦ **Staan we voor een nieuwe crisis?**

Nu de Europese economie vaart verliest en de Duitse motor hapert, slaat ook bij de Europese Centrale Bank de twijfel toe. De monetaire brandweer in Frankfurt zegt klaar te staan om een nieuwe recessie te bestrijden.

Onlangs herhaalde de Europese Centrale Bank (ECB) haar eerdere aankondiging dat de rente nog “ten minste gedurende de zomer van 2019” op haar huidige, extreem lage niveau blijft. Veel analisten rekenen zelfs helemaal niet meer op een renteverhoging dit jaar.

De ECB-persconferentie die de financiële wereld eens per zes weken in haar greep houdt, staat deze keer in het teken van de toenemende problemen waarmee de Europese economie kampt. Italië lijkt al in een recessie (twee achtereenvolgende kwartalen krimp) te zijn terechtgekomen. De Duitse motor hapert, mede door problemen in ‘s lands machtige auto-industrie. Afgelopen week nog verlaagde het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zijn groeiverwachting van Duitsland voor dit jaar van 1,9 naar 1,3 procent.

De nieuwe cijfers die de ECB binnenkrijgt “blijven zwakker dan verwacht”, geeft Draghi direct toe. “De onzekerheid groeit.” Hij noemt het oplaaierende protectionisme en de handelsoorlogen, de chaotische brexitonderhandelingen, maar ook de economische tegenslag waar China mee kampt en de uitdagingen van de Duitse autofabrikanten.

Toch blijft de Italiaan positiever dan veel andere experts. “De waarschijnlijkheid van een recessie is beperkt”, stelt hij onomwonden. Hij wijst onder meer op de stijgende lonen. En mochten de donkere wolken toch niet overwaaien, zoals de centrale bankiers hopen? Dan is de ECB bereid alles te doen wat nodig is. “Het is niet waar dat de ECB zonder benzine zit”, verweert Draghi zich tegen de critici. “Onze gereedschapskist zit vol, met alle instrumenten.”

Dat lijkt voorlopig het belangrijkste gevolg van de teruggekeerde twijfel over de Europese economie. De vooral door Nederland en Duitsland vurig gewenste normalisering van het monetaire beleid wordt op de lange baan geschoven. Het omstreden opkoopprogramma is eind vorig jaar afgelopen. In dat kader schafte de ECB, om de economie te stimuleren, voor in totaal bijna 2.570 miljard euro aan staats- en bedrijfsobligaties aan.

Maar Draghi benadrukt direct dat de ECB nog lange tijd zal doorgaan met schulden opkopen. Het geld uit aflopende obligaties wordt namelijk geherinvesteerd. En die rente wordt voorlopig dus ook niet verhoogd. In gewone mensentaal: geld lenen voor een huis blijft goedkoop, spaarcenten leveren niks op. Zo zullen ze het in Frankfurt nooit zeggen. De groeiende zorgen over de economie ballen zich samen in één formulering die subtiel is aangepast ten opzichte van de vorige persconferentie in december: ‘de risicobalans’ neigt inmiddels naar de ‘downside’.

En de rente wordt voorlopig ook niet verhoogd. In gewone mensentaal: geld lenen voor een huis blijft goedkoop, spaarcenten leveren niks op.

Ook in België is er een economische terugval. De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (NBB) loopt in januari verder terug, zij het minder krachtig dan in december vorig jaar.

Net als in Duitsland het geval is, smelt ook bij ons het ondernemersvertrouwen verder weg. De NBB-indicator die dat vertrouwen peilt, klokt in januari af op -1,5, tegenover -0,9 in december en +0,4 in november. Daarmee belandt de vertrouwensindicator op het laagste peil sinds september 2017.

Volgens de peiling van de Nationale Bank verslechterde het ondernemingsklimaat in de handel (van 0,6 tot -5,4) en, voor de tweede opeenvolgende maand, in de dienstverlening aan de bedrijven (van 6,6 tot 3,3), en in de bouwnijverheid (van 4,6 tot 1,9).

Ondernemers uit de verwerkende nijverheid (van -4,0 tot -3,1) waren daarentegen iets optimistischer dan in december.

De terugval in de handel is volgens de NBB toe te schrijven aan een neerwaartse herziening van de vraagvooruitzichten en van de verwachte bestellingen bij de leveranciers.

In de dienstverlening aan bedrijven hebben de ondernemers hun huidige en toekomstige activiteiten opnieuw negatiever beoordeeld en verwachten ze een sterkere inkrimping van de algemene marktvraag. In de bouwnijverheid vloeit het vertrouwensverlies uitsluitend voort uit negatieve ontwikkelingen ten opzichte van de voorgaande maand, zowel voor de orderpositie als voor het gebruikte materiaal. De lichte versteviging in de verwerkende nijverheid berust dan weer enkel op een positievere beoordeling van de totale orderpositie, meldt de NBB. Bron: Trends

♦ De cashloze maatschappij

We gaan steeds verder naar een cashloze maatschappij waar betalen met geld niet meer mogelijk is. Dat heeft heel wat voordelen: je kan eenvoudig met een kaart betalen of misschien wel met je vingerafdruk of een code, misdaadgeld bestaat niet meer, zwart geld evenmin, de criminaliteit zal er door verminderen.

Door de komst van de blockchain zal het nog eenvoudiger worden om via een virtuele munt te betalen. Die virtuele munt, de "worldcoin" zal wereldwijd de enige betaalmogelijkheid zijn, speculeren via deviezen is dan niet meer mogelijk.

Alle virtuele munten die nu in omloop zijn en in feite nu al ongeldig zijn worden dan totaal waardeloos.

De Zweedse centrale bank, Riksbanken, wil in 2019 beginnen met het testen van een digitale versie van de Zweedse kroon, de e-krona. Het land is nu al grotendeels cashloos.

De Zweedse centrale bank kondigde in 2016 al aan dat het onderzoek ging doen naar een digitale versie van de Zweedse kroon, maar tot dusver was dat onderzoek nog niet erg praktisch. "Het is een logische stap om nu naar een praktischere fase van het project over te gaan", aldus Riksbanken in het rapport.

De bank schrijft dat het volgend jaar zou kunnen beginnen met een testfase, waarna er geëvalueerd en weer getest kan worden. Mocht het een succes zijn, dan zou de munt in 2021 ingevoerd kunnen worden, aldus het rapport. Dan moet het wel daarvoor worden goedgekeurd door het Zweedse parlement.

Nu het gebruik van contant geld steeds verder afneemt, moeten we nadenken over nieuwe manieren van betalen zeggen de Zweden. In de toekomst kan het zo zijn dat cash nog maar zo weinig gebruikt wordt dat het moeilijk is om ermee te betalen", aldus de Zweedse centrale bank.

Zweden loopt voorop wat betreft digitale betalingen, maar ook wat betreft de cashloze samenleving. Amper 2 procent van alle geldtransacties verloopt nog met contant geld, aldus een onderzoek van Capgemini uit 2017. In 2020 ligt dat percentage volgens het onderzoek naar verwachting nog maar op 0,5.

Ook Denemarken en Noorwegen staan al veel verder dan andere landen met virtueel geld.

Ons advies: beleg niet in virtuele munten zoals bitcoin want die zijn totaal waardeloos.

<https://www.hollandgold.nl/nieuws/meer-dan-800-virtuele-munten-zijn-waardeloos-geworden>

◆ Belastingontduiking is zeer groot

De Europese lidstaten lopen elk jaar **bijna 825 miljard euro** aan inkomsten mis als gevolg van belastingontduiking. In België gaat het om een bedrag van 30,4 miljard euro. Dat blijkt althans uit een studie in opdracht van de sociaaldemocratische fractie in het Europees Parlement.

De vorige studie van de S&D-fractie die peilde naar de financiële putten die achtergelaten worden door belastingontduiking en belastingontwijking kreeg in 2012 en 2013 heel wat weerklank. Het rapport, van de hand van de Britse expert Richard Murphy, schatte toen dat de Europese lidstaten 1.000 miljard euro misliepen. Toenmalige Europees president Herman Van Rompuy citeerde het bedrag toen hij besliste de strijd tegen belastingontduiking en -ontwijking op de Europese agenda te plaatsen.

Nu hebben de S&D en Murphy een nieuwe, geactualiseerde studie klaar. Daar schrijven ze dat belastingontduiking door grote bedrijven de Europese lidstaten elk jaar 823,5 miljard euro kost. Belastingontwijking, die op zich niet illegaal is, zou voor een bijkomende put van 50 tot 190 miljard euro zorgen.

In de studie wordt echter vooral gefocust op de illegale ontduiking van belastingen. De cijfers, die een macro-economische inschatting zijn, moeten aantonen dat de Belgische schatkist vier jaar geleden 30,4 miljard euro misliep wegens belastingontduiking. Italië is de koploper met 190,9 miljard, voor onze buurlanden Duitsland en Frankrijk met respectievelijk 125,1 miljard en 117,9 miljard. In Nederland wordt jaarlijks 22,2 miljard euro aan belastingen ontdoken. Volgens de vorige studie was belastingontduiking goed voor 865 miljard euro aan gederfde inkomsten. Nu is dat dus 'maar 823 miljard, of - rekening houdend met inflatie - een daling met 11,7 procent. De sociaaldemocraten wijzen die daling toe aan enkele maatregelen die de voorbije jaren genomen werden op Europees niveau. Ze citeren de automatische uitwisseling van belastinggegevens tussen de nationale autoriteiten, de richtlijn ter bestrijding van belastingontwijking en de goedkeuring van de eerste Europese lijst van belastingparadijzen.

Toch is er nog heel wat werk aan de winkel, zegt ook Jan Cornillie, voormalig politiek directeur van de sp.a en op 26 mei tweede op de Europese lijst van de Vlaamse socialisten. 'Eerst en vooral: deze studie is een extrapolatie, waaruit je niet kunt afleiden waar het specifiek in België misloopt. Maar hoe dan ook hebben financiële administraties een antimisbruikbepaling nodig, zoals toenmalig staatssecretaris John Crombez er

in de regering-Di Rupo een doorduwde. Tegelijk moeten we het Europees toezicht versterken op de specifieke achterpoortjes die nationale administraties inbouwen en die staatssteun de facto mogelijk maken.'

Cornillie wijst ook op de noodzaak van meer harmonisatie bij het heffen van belastingen. 'Er bestaan nu wel strenge regels op het vlak van btw om te vermijden dat consumenten over de grens gaan shoppen, maar regels om te vermijden dat bedrijven over de grenzen op zoek gaan naar het laagste tarief bestaan niet.' Er moet volgens de sociaaldemocraten een gezamenlijke basis zijn voor de vennootschapsbelasting en een minimumtarief. Ze stellen een effectief tarief van 18 procent voor. Bron: Trends

ONDERWIJS

♦ Wijzigingen wetgeving

Er wordt een eenmalig extra werkingsbudget van 10 miljoen euro voorzien voor het schooljaar 2018-2019 voor het project 'ondersteuning leerkrachten in het basisonderwijs'. Het werkingsbudget dient aangewend te worden voor het aanwerven van personeel. De middelen kunnen ook aangewend worden in het schooljaar 2019-2020. Dit werkingsbudget wordt verdeeld a rato van het aantal lestijden van het vorige schooljaar en wordt aan de schoolbesturen uitbetaald uiterlijk op 31 maart 2019. Daarnaast wordt er ook een eenmalig extra werkingsbudget van 10.397.607 euro voorzien voor het schooljaar 2018-2019 voor het kleuteronderwijs. Deze middelen kunnen ook aangewend worden tijdens het schooljaar 2019-2020. Het werkingsbudget wordt verdeeld a rato van het aantal kleuters op 1 februari 2018 en wordt aan de schoolbesturen uitbetaald uiterlijk op 31 maart 2019.

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9437>

Ambtshalve en individuele concordanties met ingang van 1 september 2010 in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs in opleidingen waarvoor de Vlaamse Regering een opleidingsprofiel goedgekeurd heeft.

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14192>

De ambten en hun prestatieregeling in de centra voor volwassenenonderwijs

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14191>

Omzendbrief betreffende de erkenning van diensten als nuttige ervaring

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9157>

♦ Nieuw leerplan Godsdienst

Er is een vernieuwd leerplan voor de lessen rooms-katholieke godsdienst in het secundair onderwijs. Het was al twintig jaar geleden dat er nog iets veranderd was aan dat leerplan. Leerlingen zullen opnieuw meer theoretische kennis moeten hebben over het christendom.

Terug naar de basis", zo omschrijven de initiatiefnemers het vernieuwde leerplan. Volgens Jürgen Mettepenningen, die in naam van de bisschoppen meewerkte aan het plan, was het nodig om de tekst na 20 jaar te actualiseren: "In het onderwijs willen wij de leerling vormen als volledige persoon. Dat betekent dat we ook moeten inzetten op kwalitatief levensbeschouwelijk onderwijs. In de voorbije 20 jaar zijn de wereld, de samenleving en het onderwijs sterk veranderd. Dus een actualisering van dat leerplan was nodig."

Er komt opnieuw meer aandacht voor religieuze geletterdheid, ofwel: de theoretische kennis van de leerlingen moet opgekrikt worden. "Veel van onze cultuur en van de actualiteit is doordrongen van religie en levensbeschouwing. Daarom is het nodig om de kennis en de woordenschat van die levensbeschouwing te versterken, en dan vooral die van de christelijke traditie waarvan onze cultuur doordrongen is."

Schieten tieners dan nu tekort op dat vlak? "Het gaat niet zozeer over tekortschieten," zegt Mettepenningen, "het gaat over een nood die groter is geworden. Als je vandaag kijkt naar nieuwssites, als je de dialoog bekijkt met mensen over de hele wereld: dat debat kan je niet voeren zonder een degelijke levensbeschouwelijke basiskennis."

Een van de opvallendste vernieuwingen is een lijst met 349 begrippen en symbolen die leerlingen tegen het einde van hun middelbare school moeten kennen. "Wij noemen dat ingrediënten. Die zaken willen wij absoluut aan bod laten komen om onze doelen te realiseren."

Een van de begrippen op de lijst is bijvoorbeeld "de tien geboden." Die zijn allerminst uit de tijd, zegt Mettepenningen: "De leerlingen moeten de 10 geboden kennen op het einde van hun secundair onderwijs. Die geboden zijn universeel belangrijk, niet alleen voor katholieken, maar ook voor het joodse geloof. Ze vormen een belangrijke basis en een baken om wereldwijd na te denken over ethisch handelen."

Volgens Johan Bonny, de bisschop van Antwerpen, zat het leerplan goed in elkaar, maar was het na 20 jaar tijd voor een update. Kennis over de joods-christelijke en katholieke traditie is daarbij een van de domeinen, aldus de bisschop in "De ochtend" op Radio 1

"Er is een basisgeletterdheid die je moet hebben om te weten waarover het gaat, om erover te kunnen nadenken en er met anderen in gesprek over te gaan. Het gaat over basisconcepten die op de harde schijf staan van onze beschaving. Als je spreekt over Mozes en de Exodus, ballingschap en uittocht, dat is een archetype. Als Jesaja zegt: het is hoog tijd dat we zwaarden omsmeden tot ploegijzers. Dat is niet zomaar een zinnetje uit de Bijbel, dat is een sleutelzin uit de wereldliteratuur", zegt Bonny.

"Of neem het voorbeeld van de barmhartige Samaritaan. Waarover gaat barmhartigheid? Wie is mijn naaste? Dat is niet zomaar een weetjesvraag. Dat zijn fundamentele vragen over het mens-zijn", gaat de bisschop voort. "Wij menen dat godsdienst wel degelijk een leervak is en dat het daarom zijn plek heeft op school. En als het een leervak is moet er ook geleerd worden."

Het vernieuwde leerplan rooms-katholieke godsdienst gaat in op 1 september 2019, bij de start van het nieuwe schooljaar.

♦ Vlaams Onderwijs zonder ambitie

Het Vlaamse onderwijs was gedurende decennia een toonbeeld van kwaliteit. Niet onbelangrijk, voor een regio die enkel grijze hersencellen heeft als productiefactor. Vlaanderen wil een kenniseconomie zijn. Maar levert het Vlaamse onderwijs vandaag nog voldoende kennis af? Wouter Duyck: 'neen'. Een obsessief streven naar gelijkheid aan de onderkant doet het Vlaamse onderwijs jaar na jaar slechter scoren. De onderwijspsycholoog trok aan de alarmbel tijdens een lezing voor de ondernemers en academici van Pro Flandria. Een verslag.

Veel problemen in het Vlaamse onderwijs vandaag, zo zegt Wouter Duyck, hebben te maken met een 'foute notie van het begrip gelijkheid. Die notie is diep doordrongen in ons onderwijs, en dat is de cruciale factor van wat er vandaag fout loopt.' De gelijkheid wordt gefocust op afkomst, en niet op toekomst, op de sociaaleconomische thuissituatie, en niet op de noden van de economie, en daar knelt het schoentje. Als media over onderwijs berichten, gaat het vaak over de fameuze kloof in het onderwijs. Die kloof is er echter altijd al geweest, zegt Wouter Duyck: 'Traditioneel hebben we in Vlaanderen een groot verschil tussen heel goede en heel slechte leerlingen. Dat verschil is groter in Vlaanderen dan in onze buurlanden.' En dat inspireerde beleidsmakers de voorbije decennia om op te werken.

'De obsessie met gelijkheid is in de verkeerde richting geëvolueerd'

Alleen, in plaats van de 'slechte' leerlingen een aanbod te geven dat hen kan optillen tot betere leerlingen, gebeurde net het omgekeerde. De obsessie met gelijkheid is in de verkeerde richting geëvolueerd, zegt Duyck. Niet de 'slechte' leerlingen worden opgetild, maar de 'betere' leerlingen worden afgetopt. Het is een nivellering naar beneden, wat nefast is voor de toekomst van ons onderwijs en dus ook van onze kenniseconomie.

Veeleer dan op gelijkheid te focussen, zo stelt de onderwijspsycholoog, zouden beleidsmakers zich in het onderwijssysteem moeten richten op gelijkwaardigheid. Behandel elk kind op dezelfde manier, geef alle kinderen mogelijkheden en middelen om te groeien. Nu gebeurt het omgekeerde. 'Om gelijkheid als resultaat te bereiken, ontnem je intelligentere kinderen leeransen en extra onderwijsmogelijkheden, om de minder intelligente kinderen naar boven te helpen duwen.'

Die beleidskeuze is louter moreel ingegeven. Zonder daarbij rekening te houden met de intrinsieke mogelijkheden en talenten van individuele kinderen. 'Nochtans weten we allemaal dat alle kinderen andere talenten hebben. We weten uit onderzoek dat de biologische voetafdruk op de mogelijkheden ongeveer 50% is. Als je a priori postuleert dat alle kinderen even hoog moeten uitkomen, betekent dat dat je voor sommige kinderen lagere doelen en verwachtingen stelt en dus minder goed onderwijs aanbiedt. En net dat is er gebeurd in ons onderwijs.'

Concreet. Elk jaar dat je je kinderen naar school stuurt, win je één IQ-punt. Met ons leerplichtonderwijs van twaalf jaar creëren wij een winst van twaalf IQ-punten. Dat kost ca. 120.000 euro per kind. Dat is een immense investering van de gemeenschap. Daarvoor zou die gemeenschap ook iets mogen terugverwachten, zegt Duyck. Maar dat gebeurt niet.

20% van de sociale achtergrond bepaalt de leerprestaties. Toch gaat heel ons onderwijsdebat erover hoe je kinderen beter kan doen scoren die uit een minder goede sociaaleconomische achtergrond komen. In datzelfde debat komt dus 80% van het onderwijspotentieel nooit aan bod, zoals de individuele mindset van de leerling, of school- en lerarenfactoren.

Het internationale vergelijkend onderzoek bij vijftienjarigen, PISA-onderzoek, toont dat kansarme kinderen het gemiddeld slechter doen dan kansrijke kinderen. Maar binnen beide groepen is er een ongelooflijk verschil tussen kinderen met een goede mindset, een goede leerattitude, en anderen. Die verschillen betekenen vaak twee jaar cognitieve ontwikkeling en dus twee jaar voor zijn. 'Arme kinderen met een goede attitude doen het beter dan rijke kinderen met een slechte attitude in het onderwijs,' concludeert Duyck.

'In Vlaanderen scoort elke nieuwe migratiegeneratie zes maanden cognitieve achterstand dan de vorige'

Natuurlijk speelt afkomst een rol. Maar je kan niet verwachten dat scholen alle effecten van afkomst gaan wegwerken. Scholen kunnen wel werken aan attitudes. En net daar gaat het verkeerd. Sociaaleconomische achtergrond wordt vaak ook gerelateerd aan culturele achtergrond. En dan blijkt dat Vlaanderen ook daar achteruitgaat. Meer zelfs, Vlaanderen is zowat het enige land dat achteruitgaat in opeenvolgende generaties van migranten. In Vlaanderen scoort elke nieuwe migratiegeneratie zes maanden cognitieve achterstand dan de vorige. In zowat alle andere landen ligt dat anders. Daar krijgt elke generatie migranten een hogere score dan de voorgaande.

Los daarvan hebben Frankrijk en Vlaanderen volgens wetenschappers het meest egalitaire en faire onderwijs van de hele wereld. Alleen, 'onze pers leest die wetenschappers niet'. Je ziet hetzelfde ook in cijfers van sociale mobiliteit. Behalve in Finland, slagen kinderen nergens in Europa er meer in dat kinderen beter scoren dan hun ouders. Al denkt Duyck dat dat vandaag niet meer het geval is. Niveau secundair onderwijs

Als we inzetten op sterke leerlingen zal dat ten koste zijn van zwakke leerlingen, horen we van beleidsmakers vaak. 'Niets is minder waar,' toont Duyck aan. 'Landen waar goede leerlingen het goed doen zijn ook de landen waar slechte leerlingen het goed doen. Tref je een maatregel om het niveau naar beneden te halen, heeft dat niet enkel een impact op de sterke leerlingen, maar net ook op de slechte leerlingen.' En daar ligt het kalf zo mogelijk nog meer gebonden.

Door de achteruitgang van het algemene niveau in het onderwijs, is Vlaanderen op twaalf jaar tijd 30 punten gezakt, wat wil zeggen dat het minstens zes maanden duurt eer een kind hetzelfde niveau haalt als

twalf jaar geleden. 'En dat is slecht nieuws voor de top-leerlingen, de toekomstige ingenieurs en wetenschappers, die gaan doctoreren, een spin-off gaan maken en werkgelegenheid creëren,' zegt Duyck. Sinds 2009 zijn we veel van die zogenaamde toppers verloren in het secundair. 34% van onze leerlingen scoorden toen nog topniveau. Twaalf jaar later is dat nog 20%. We zijn dus 40% van onze toppers verloren op twalf jaar tijd. 'Dat is een drama.' Vlaanderen wil een kennis-economie zijn. De enige grondstof zijn onze grijze cellen. De vijver waarin we vissen is 40% kleiner geworden.

Duycks boodschap voor het secundair is gematigd. Algemeen is het niveau goed, maar we gaan lichtjes achteruit en vooral bij de toppers is dat probleem groot.

'De koepels krijgen een derde van de Vlaanderen begroting en verzaken voor 50% in de realisatie van de normen,' oordeelt Duyck streng'

Het slechte nieuws zit bij het lager onderwijs. De helft van de leerlingen haalt de eindtermen Frans niet meer. Dat zijn minimale doelstellingen die elke leerlingen zou moeten bereiken. 'De koepels krijgen een derde van de Vlaanderen begroting en verzaken voor 50% in de realisatie van de normen,' oordeelt Duyck streng.

We waren ooit zo trots op onze talen. Vandaag noemt Duyck Vlaanderen een 'ontwikkelingsregio' voor moderne vreemde talen. Enkel Frankrijk, Georgië en Malta doen het slechter. De Oost-Europese en Centraal-Aziatische landen scoren allemaal stukken beter. Binnen vijf jaar zullen we dus ook in het secundair een ramp meemaken. Binnen acht jaar maken we die mee aan de universiteiten. De meeste landen zijn vooruitgegaan, enkel Vlaanderen is achteruitgegaan qua taalontwikkeling. 'We zijn op vijf jaar tijd zes maand vertraagd', waarschuwt Duyck.

Wat zijn daar de oorzaken van? De leraars natuurlijk. Vele leerkrachten vandaag hebben een tso- of bso-achtergrond. Dat was ooit anders. Maar nog belangrijker is de tijdsbesteding aan cognitieve ontwikkeling, taalonderwijs. Dat is gezakt van 15 naar 9%. Vakken als mens en samenleving, mindfulness allerlei buitenschoolse verwachtingen zijn binnengeslopen... en dus is er geen tijd meer voor Nederlands.

Ook dit betekent een drama voor de toppers. Volgens de internationale mediaan zijn er zo'n 10% toppers van de schoolgaande jeugd. In Vlaanderen is dat 4%.

'Sociologen vinden dat fantastisch nieuws. De kloof is gedicht. Maar het niveau van de toppers is gedaald'

Paradoxaal doen in Vlaanderen arme kinderen het trouwens beter dan in het buitenland. Maar dat gaat ten koste van de sterke kinderen, die het minder goed doen. 'Sociologen vinden dat fantastisch nieuws. De kloof is gedicht. Maar het niveau van de toppers is gedaald.' Omdat leesplezier primeert op basisvaardigheden. 'Vreemd, want om plezier te hebben bij het lezen, moet je eerst kunnen lezen. Men spant de kar voor het paard,' klaagt Duyck aan.

Zesjescultuur

Ook dit was ooit anders. De prestatie-motivatie in Vlaanderen – wil je later naar de unief gaan, een bedrijf opstarten...? – is de laagste van heel Europa. Duyck: 'Kom mij dus niet vertellen dat onze leerlingen stress hebben van toetsen en dat we de punten moeten vervangen door bloempjes of smileys. De ambitie is totaal uit ons onderwijs verdwenen.'

Dat is de 'zesjescultuur'. Als je net over de lat geraakt, mag je geen 'zeer goed' krijgen op je rapport. Voor sommige leerlingen is zes goed. Maar voor veel leerlingen is dat niet genoeg. Stel je dat toch voorop, dan heb je geen prestatie-motivatie meer. Dat komt van pedagogische begeleiders, koepels en hun hoofden. Het katholiek onderwijs heeft bij monde van Lieven Boeve liever een vak 'mens en samenleving' dan Nederlands, ook al zijn we de vierde laatste van de EU wat lezen betreft.

Duyck concludeert: 'Eindtermen zijn minimumdoelen voor iedereen. Vandaag is het de doelstelling dat minimum te bereiken.'

Leerkrachten

Enkele cijfers. In het VK blijkt 19% van de leraren geprangd hun leerlingen iets bij te brengen, en vooral te motiveren te presteren. Internationaal gaat het om 8% van de leraren. In Vlaanderen is het 1% van de leraren die kinderen motiveren om te presteren.

In het secundair is het zo dat 40% van de leraren niet het vereiste diploma heeft. 13% van de leraren heeft zelfs géén diploma. In Brussel is dat 25%. We willen een kenniseconomie zijn maar in de moeilijkste regio heeft een kwart van de leraren geen diploma.

‘Er is dus twaalf jaar geïnvesteerd in die leerlingen, en nadien gebeurt daar niets mee, want ze willen niet naar het hoger onderwijs’

Niet alleen zijn er steeds minder leraren met een aso-achtergrond. We zijn in een situatie terechtgekomen dat er nooit meer aso-leerlingen geweest zijn die nadien niet meer verder studeren. ‘Er is dus twaalf jaar geïnvesteerd in die leerlingen, en nadien gebeurt daar niets mee, want ze willen niet naar het hoger onderwijs.’

Nochtans. Wat werkt het best in het onderwijs? Wat is de sterkste determinant? Dat zijn de verwachtingen die je aan leerlingen stelt; hoe hoger de verwachtingen, hoe beter de prestaties. Dat blijkt uit internationaal onderzoek. ‘Wetende dat Vlaanderen de laagste prestatiemotivatie heeft, dan heb je weinig redenen om optimistisch te zijn.’

Basisvaardigheden

Wouter Duyck weet uit internationaal onderzoek dat basisvaardigheden belangrijkst zijn voor economische welvaart. Lezen en schrijven zijn de beste voorspeller voor jobprestaties, voor simpele én complexe. Hoe hoger cognitieve ontwikkeling: hoe minder absenteïsme, minder criminaliteit, hoger salaris en meer kans op geluk.

‘Investeren in onderwijs heeft maar zin als je met die investering ook een stijging krijgt in cognitieve basisvaardigheden’

De toppers – waarvan wij er 40% verloren zijn – zijn de sterkste aandrijfkraft van de economie. Maar ook bij gemiddelde leerlingen heeft één IQ-punt nog steeds het effect van 200 USD bnp/inwoner. Investeren in onderwijs heeft maar zin als je met die investering ook een stijging krijgt in cognitieve basisvaardigheden, blijkt uit onderzoek. En in Vlaanderen wordt net daar steeds minder naar gekeken. Ook al gaat één derde van de Vlaamse begroting naar dat onderwijs.

‘Uw afkomst bepaalt uw leerprestaties? Neen, het is omgekeerd. De leerprestaties bepalen de afkomst van uw kinderen.’

Dat is ook belangrijk voor kansarme kinderen. Een arm kind dat beter leest of rekt, verdient later veel meer. ‘Uw afkomst bepaalt uw leerprestaties? Neen, het is omgekeerd. De leerprestaties bepalen de afkomst van uw kinderen.’

Door het complete gebrek aan ambitie, wordt de sociale mobiliteit afgetopt. ‘Er zijn slimme migrantenkinderen, maar als we hen niet motiveren, gaan ze niets realiseren.’

‘U sociaal opwerken vergt hard werken,’ zegt Duyck. ‘Maar dan moet je dat stimuleren. Nu we presteren niet meer belangrijk vinden, zijn we niet meer succesvol voor armen.’

Oudere lezers herinneren zich allicht nog het ‘fonds der meestbegaafden’. Zou de minister van Onderwijs vandaag nog zo’n fonds oprichten? Het werkte nochtans, er werd sociale mobiliteit gecreëerd, en zo zijn er hele generaties ‘gemaakt’ in Vlaanderen. Die ambitie is vandaag volledig verdwenen.

‘Laat kinderen dus geen Turks spreken op school, maar Nederlands, en zorg ervoor dat ze 20% beter scoren,’ besluit Duyck.

Taal

‘Allochtonen die thuis Nederlands leren, presteren goed’

Taalontwikkeling is de basis van cognitieve ontwikkeling. Er is een grote kloof tussen allochtonen en autochtonen. Maar de helft van die kloof valt weg als je corrigeert voor de thuistaal. Allochtonen die thuis Nederlands leren, presteren goed. Het niveau voor sociaaleconomisch kwetsbare gezinnen wordt bepaald door die thuistaal. Dat geldt ook voor autochtone leerlingen die thuis een andere taal spreken dan de schooltaal.

Net daarom, zo stelt Duyck voor, moeten we sterker inzetten op een vroegere leerplicht. Nobelprijswinner James Hackman onderzocht wat het betekent als je één euro investeert in een driejarig kind. Rendement: 40%. Doe je dat in een zesjarig kind: 25% rendement. Wat doen wij in Vlaanderen? Investeren in een brede eerste graad. Dan is het kalf verdrongen. Je moet bij de driejarigen ingrijpen, niet bij de twaalfjarigen.

98% van de kinderen gaat al naar kleuteronderwijs. Dat wil zeggen, ze zijn ingeschreven. Ga je tellen in de steden, dan zie je dat bij gezinnen waar kinderen geen Nederlands spreken, 12% dat níét naar de kleuterklas gaat. Dat is dus 6-7% van de volledige populatie die in het eerste leerjaar rekenen in het Nederlands krijgen. 'Die kinderen zijn verloren. Dat zijn de werklozen van de toekomst.' Duyck kaart aan dat het moeilijk is om hier cijfers over te krijgen, omdat dit politiek heel moeilijk ligt.

De kans is groot dat leerlingen problemen zullen krijgen met wiskunde als ze niet naar de kleuterklas geweest zijn. Een leerling die één jaar naar de kleuterschool is geweest heeft later 17% kans problemen te krijgen met wiskunde. Een leerling die niet naar de kleuterschool ging, heeft 47% kans. 'Die zal later geen betaling per overschrijving kunnen doen,' stelt Duyck.

Centrale examens

Tot slot bepleitte Wouter Duyck het invoeren van een centraal examensysteem voor heel Vlaanderen. Hij noemt het zijn stokpaardje. 'We geven een derde van de Vlaamse begroting aan de onderwijskoepels. Maar Vlaanderen monitort de eindresultaten van de koepels niet.' De Vlaamse belastingbetaler heeft dus geen greep op dat onderwijs. De Vlaamse overheid weet niet hoe scholen presteren.

'We zijn het enige EU-land dat geen centrale toetsen doet'

De koepels organiseren hun inspectie zelf. '150 mensen inspecteren de resultaten van een derde van de Vlaamse begroting.' Inspecteurs schrijven rapporten over scholen, niet over leerlingen. Nochtans, nergens leggen leerlingen meer toetsen af dan in Vlaanderen. 'Behalve dan om het geld te controleren.' We zijn het enige EU-land dat geen centrale toetsen doet. Uit onderzoek weten we nochtans dat zulke centrale toetsen zes maanden cognitieve voorsprong leveren. Omdat scholen het beter willen doen dan het gemiddelde, en dus trekt men én aan de goede leerlingen én aan de kansarme leerlingen. Je krijgt een accountabilitydat ervoor zorgt dat scholen willen presteren en het beter willen doen dan hun concurrenten. Nu ontbreekt het aan zulke incentives, met alle resultaten vandien.

Wat besluit Wouter Duyck na jaren onderzoek van het Vlaamse onderwijs? Op de eerste plaats, want het gaat om een algemene, breed verspreide mentaliteit: we moeten loskomen van de ideologische fixatie op ongelijkheid. Er moet gefocust worden op basisvaardigheden als lezen en schrijven. Goede studenten moeten gemotiveerd worden, of Vlaanderen dreigt Bokrijk te worden. Er moet méér ingezet worden op de Nederlandse taal, in plaats van minder, wat Lieven Boeve van plan is. De schoolplicht dient vervroegd. Leerkrachten dienen correct opgeleid. En centrale examens zouden een 'quick win' zijn.

Met de volgende verkiezingen voor de deur in mei 2019, is het niet alleen de vraag welke partijen hierop zullen inspelen. Maar ook of Duyck op een onderwijskabinet terechtkomt dat werk wil maken van het Vlaamse onderwijs. Om het weer zo goed te maken als het voorheen ooit was.

Bron: Doorbraak <https://doorbraak.be/wouter-duyck-de-ambitie-is-totaal-uit-ons-onderwijs-verdwenen/>

Dat het niet goed gaat met het Vlaams Onderwijs hebben wij al meermaals gezegd, maar volgens Neutr-On ligt de oorzaak vooral bij onze "leiders", zoals de zwakke leiding van Crevits, onbekwame schooldirecteuren, nepotisme bij de aanstellingen, gebrek aan visie, geen materiaal, slechte werkomstandigheden, desorganisatie...

♦ Libera over het onderwijs

Dirk Van Damme, de onderwijsexpert van de OESO, kwam een toelichting geven over de staat van het onderwijs in Vlaanderen in internationaal perspectief. De kranten- en opinieartikelen over onderwijs zullen door de aanwezigen nooit meer met dezelfde blik gelezen worden na deze avond.

Goed onderwijs dient als hefboom tot sociale mobiliteit waardoor onze samenleving enkel beter kan worden. Immers, goed onderwijs leidt tot een gezonde welvaart. Om goed onderwijs te ondersteunen is er nood aan evidenced based gegevens. Deze worden verzameld door de OESO op internationale schaal. Dat de resultaten hiervan een incentive betekenen voor de deelnemende landen blijkt duidelijk uit het feit dat internationale bedrijven in hun investeringsbeslissingen rekening houden met de kwaliteit en aard van het onderwijs als een criteria.

Vlaanderen doet het over het algemeen aardig in de statistieken. Zo investeert Vlaanderen 6% van het BRP in het onderwijs. Dit is boven het OESO-gemiddelde. Desondanks blijft het lager onderwijs ondergefinancierd en het secundair onderwijs overgefinancierd.

Over de kwaliteit van ons onderwijs zijn weliswaar enkele sterke bedenkingen te formuleren. Zo daalt systematisch in het basisonderwijs bijvoorbeeld de competentie van het begrijpend lezen en dit het sterkst van alle ontwikkelende landen. Voor het secundair onderwijs wordt de kwaliteit gemeten op basis van lezen, wiskunde en wetenschap. Deze drie dalen eveneens systematisch doorheen de jaren in de metingen. Voor wiskunde stelt men zelfs vast dat ook excellente leerlingen dalen maar dus niet ten gunste van de zwakste leerlingen.

Tussen de scholen bestaan er duidelijk grote schoolverschillen. Zo is de kwaliteitsbagage van de uitstroom sterk afhankelijk van de schoolkeuze in het secundair onderwijs. Men stelt daarbij vast dat laaggeschoolden (zonder secundair diploma) hun weg vinden naar de arbeidsmarkt terwijl diegene met een secundair diploma (zonder hoger onderwijs) door de digitalisering en fenomeen van squeezing out the middle class tegenwoordig de meest kwetsbare groep vormen.

Ondanks de onderfinanciering levert ons hoger onderwijs goed resultaten. Dit dankzij een goed selectiemechanisme waardoor een goede uitstroom ontstaat, de hoogste van alle OESO landen.

De verhouding tussen presteren en welbevinden lijkt doorgeslagen. Respondenten van 15 jaar geven aan dat presteren voor goede resultaten en carrièremogelijkheden ondergeschikt zijn. Men stelt een tendens vast waarbij teveel nadruk wordt gelegd op het welbevinden van de leerlingen. Een evaluatie op basis van smileys is misschien toch niet de juiste methode. Goede objectieve, realistische feedback geven is de kern en dus essentieel in het pedagogisch proces.

De rol van de sociale achtergrond bleef niet onbesproken. Talent is nu eenmaal niet gelijk verdeeld in de samenleving. Recent wetenschappelijk onderzoek stuurt tegenwoordig de tendens meer in de richting van bio-sociale factoren, erfelijkheid, voeding,... Van Damme nuanceert evenwel het belang van sociale achtergrond maar miskent de invloed ervan zeker niet. Dat sociale achtergrond van belang is, blijkt bijvoorbeeld uit volgende cijfers: 58% van leerlingen in het ASO hebben ouders met een diploma hoger onderwijs, in tegenstelling tot TSO/BSO waar slechts 20% van hun ouders hoger geschoold zijn. Daarentegen zijn er heel wat resilience-leerlingen. Ondanks hun lage afkomst stoten zij toch door binnen het onderwijs. Dit geeft duidelijk aan dat het onderwijs veel in zijn mars heeft, ook al zijn verschillen soms terug te brengen tot de sociale achtergrond.

Men zal erover moeten waken dat gelijke kansen in het onderwijs niet mag leiden tot een nivellering in de kwaliteit naar beneden. De trade-off tussen kwaliteit en gelijke kansen mag niet doorslaan. Zo bemerkt men dat werkgevers diploma's niet meer beschouwen als zaligmakend. Ze organiseren zelf assessments. Het testen van personen verschuift op die manier naar de bedrijven door de daling in het vertrouwen van de afgeleverde diploma's. Een centraal examen -zoals in Frankrijk- zou volgens Van Damme hieraan een antwoord kunnen bieden.

De vrije schoolkeuze staat reeds lang vergrendeld in onze grondwet en was voor die tijd een vooruitstrevend idee. Ze kent verschillende voordelen: competitie tussen scholen en dus kwaliteitsbevorderend; diversiteit tussen scholen en dus vermijden van eenheidsworst; respect voor de keuze van de ouders. Daartegenover zijn er de bekende nadelen: minder sociale cohesie en dus toenemende sociale en culturele segregatie; de schoolkeuze staat niet gelijk aan een kwaliteitskeuze: de keuze wordt vaak beïnvloed door een referentiegroep, ruimtelijke segregatie (vb. Huwelijkssegregatie). Het behoud van de vrije schoolkeuze is sterk afhankelijk van het behoud van een goede kwaliteitszorg. Toch blijft de keuze voor een school door de ouders sterk gedetermineerd door: schoolklimaat, veiligheid, het aanbod curriculum. Veel minder spelen religie, afstand en prestatie van de school een rol.

Ter conclusie kan men stellen dat Vlaanderen dringend haar beleid rond onderwijs dient bij te stellen. Vooral om de zwakke punten niet te laten escaleren en de sterke punten te ondermijnen. Goed onderwijs is van essentieel belang voor de toekomst van onze kinderen. Men dient zich hierbij de bedenking te maken hoeveel verschil in kwaliteit een samenleving aankan vooraleer er problemen van komen.
Bron: Libera-denktank

♦ Aantal zittenblijvers daalt niet

Voor het eerst in tien jaar daalt het aantal leerlingen dat een jaartje moet overdoen in het secundair niet meer. Ook in het lager onderwijs is er sprake van een lichte opwaartse knik.

Sinds het schooljaar 2008-2009 daalde het aantal zittenblijvers in het secundair onderwijs stelselmatig. Tien jaar geleden bleef 5,8 procent van de leerlingen in het secundair nog zitten, in het schooljaar 2016-2017 ging het om 4,1 procent. Die daling wordt volgens de recentste cijfers doorbroken. Vorig schooljaar bleef 4,2 procent van de leerlingen in het secundair zitten. Concreet gaat het om een stijging van 684 leerlingen ten opzichte van het schooljaar ervoor. Belangrijk om noteren is dat het aantal leerlingen het laatste jaar ook steeg met 3.586.

Het is voorlopig onmogelijk om te spreken van een trendbreuk. "Het kan dat het een fluctuatie is, maar om dat uit te klaren wachten we de cijfers van volgend schooljaar af", klinkt het op het kabinet van minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V). Volgens pedagoog Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool/Universiteit Leiden) is het inderdaad te vroeg om grote conclusies te trekken. Toch blijft het opvallend dat de jarenlange daling zich niet meer doorzet. "Daarom moeten we dit wel in het oog houden", zegt De Bruyckere.

Ook in het lager onderwijs stopt de daling voor het eerst in jaren: in 2010-2011 bleef nog 3 procent van de leerlingen zitten, in 2016-2017 ging het om 1,9 procent. Ook daar valt een stijging met 0,1 procentpunt te noteren. Het gaat om 277 leerlingen. "Al lijken de verschillen daar groter door afronding van de percentages tot 1 cijfer na de komma", klinkt het op het kabinet van minister Crevits. "Het gaat namelijk om een toename van 0,04 procent. Daarom zouden we eerder spreken over een stabiel cijfer voor de laatste twee à drie jaar."

De nieuwe cijfers zijn afkomstig uit de interactieve toepassing Dataloep van het ministerie van Onderwijs. Crevits geeft aan belang te hechten aan die openbaarheid. "Met de Dataloep-toepassingen delen we rechtstreeks een schat aan gegevens. Gemeentebesturen, lokale overlegplatformen, centra voor leerlingenbegeleiding, maar ook het brede publiek kunnen op een moderne, gebruiksvriendelijke manier data raadplegen. Denk bijvoorbeeld aan het zittenblijven en de schoolse vorderingen van leerlingen in elke gemeente."

Zittenblijven is al langer een speerpunt voor Crevits. Zij beschouwt het als "een ultieme remedie, als alle alternatieven uitgeput zijn". Ze nam in het verleden dan ook een batterij maatregelen om minder leerlingen een jaartje te laten overdoen. Zo moet er eerst gekeken worden naar een andere studierichting of verplichte remediëring voor een bepaald vak.

Bovendien komen er nog enkele extra maatregelen aan met de modernisering van het secundair onderwijs, die in september ingaat. "We willen dat een school, ouder of leerling weloverwogen kiest voor zittenblijven", klinkt het op het kabinet. "We willen niet dat het een evidentie is of wordt."

Daarom worden de voorwaarden strikter. Zo wordt het moeilijker om na het eerste leerjaar van het secundair onderwijs een C-attest, dat voorschrijft een jaartje over te doen, te geven. De impact van alle maatregelen zal volgens Crevits waarschijnlijk pas in de loop van de komende jaren zichtbaar zijn. Bron: De Morgen

SECTOREN

♦ Staking op 13 februari?

Het overleg tussen vakbonden en werkgevers binnen de Groep van 10 zit in het slop.

De grote bonden nemen de “magere loonmarge” en “starre houding” van de werkgevers niet en gaan over tot actie, zo melden ze. Op woensdag 13 februari organiseren de drie grote bonden een nationale staking in alle sectoren.

Het overleg over een nieuw Interprofessioneel Akkoord (IPA) voor de periode 2019-2020 verliep moeilijk. Volgens het loonrapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) is er de komende twee jaar ruimte voor maximaal 0,8 procent opslag, bovenop de index. De sociale partners moeten op basis van die loonmarge een nieuwe loonnorm onderhandelen voor opslag.

Een ander twistpunt is de “starre houding op de werkgeversbank” inzake flexibiliteit, eindloopbaan en minimumlonen.

De grote vakbonden trekken daarom aan de alarmbel en gaan over tot actie op het terrein, zo werd vernomen. De drie grote bonden organiseren een nationale staking op woensdag 13 februari in alle sectoren over heel het land.

De bal ligt volgens de bonden nu in het kamp van de werkgevers en de overheid. De bonden eisen meer koopkracht. “Als de economie erop vooruitgaat, moeten de werknemers in gelijke tred volgen”, besluit Miranda Ulens, de nummer twee van het ABVV. “Op deze manier doorgaan heeft geen zin.”

Onderhandelingen kunnen nog, maar dat wordt heel moeilijk als de werkgevers bij hun standpunt blijven, klinkt het bij de bonden. De stakingsactie is dan ook definitief. Wanneer vakbonden en werkgevers niet tot een loonakkoord komen, moet de regering de knopen doorhakken. Maar die minderheidsregering zit in lopende zaken.

Die regering roept de sociale partners intussen op om de gesprekken te hervatten. Voor hun vertrek naar Davos hebben premier Charles Michel (MR) en minister van Werk Kris Peeters (CD&V) het belang van het sociaal overleg benadrukt. “Wij hopen dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt.”

“De voorbije jaren waren er niets dan hoeraberichten over de economie, over grote jobcreatie, over een tekort aan arbeidskrachten”, zeggen de drie vakbonden in een gemeenschappelijk persbericht. “Tegelijk zijn de werkgeversbijdragen verminderd, mogen de werkgevers de indexsprong (jaarlijks) in eigen zak houden en is de vennootschapsbelasting verlaagd voor alle ondernemingen. Maar dat vertaalt zich niet in hogere lonen en al zeker niet in hogere minimumlonen.”

De bonden vragen een “betekenisvolle verhoging van de minimumlonen”, een verhoging van de uitkeringen boven de armoedegrens, een hertekening van de eindloopbaanregelingen, betere combinatiemogelijkheden voor werk en privé en betere mogelijkheden voor woon-werkverkeer. De werkgevers betreuren het dat de vakbonden de onderhandelingstafel verlaten hebben. Het debat ten gronde over een nieuwe loonnorm was binnen de Groep van Tien nog niet eens begonnen, zegt VBO-topman Pieter Timmermans. “Het vorige interprofessioneel akkoord (IPA) van 2017-2018 was reeds op de nieuwe wet gebaseerd. Toen was dat wettelijk kader aanvaardbaar, vandaag niet meer”, stelt Timmermans namens de werkgeversorganisaties.

Als de bonden een signaal geven dat ze opnieuw rond de tafel willen komen, zijn de werkgevers daartoe bereid. De werkgeversorganisaties zijn bereid naar een oplossing te zoeken, maar niet ten koste van de concurrentiekracht van de bedrijven. Bron: De Morgen

Op 18 januari had PVDA-voorzitter Peter Mertens het erover in zijn nieuwjaarstoespraak: “Als de patroons vandaag zeggen dat er maar marge is voor een loonopslag van 0,8%, is dat provocatorisch. De winsten gaan door het dak, er worden torenhoge dividenden uitbetaald, en het management verdient tonnen geld. Dat noemen liberalen als mevrouw Rutten dan ‘vrijheid’. Maar als het over loonsverhogingen gaat, dan mag het

volgens de liberalen ineens niet meer over 'vrijheid' gaan. Nee. Dan moet het geplafonneerd worden. Op een belachelijk niveau van 0,8 procent. Hou toch op! Wij willen dat de werknemers en hun vakbonden opnieuw vrij over loonsverhogingen kunnen onderhandelen. En als het niet zou mogen door die versleten wet uit 1996, dan moeten we die wet afschaffen. Jawel. Natuurlijk."

Werkgevers en overheid willen de lonen helemaal vergrendelen. Bovendien maken ze het leven op de werkvloer onmogelijk. De werkgevers willen nieuwe regels voor overwerk opleggen om van de 45-urenweek de norm te maken! En de regering maakt een einde aan het systeem van tijdskrediet op 55 jaar en zet de aanval in op het brugpensioen op 58 jaar voor zware beroepen. Dat alles maakt het werk onhoudbaar. De werknemers en hun vakbonden aanvaarden het niet dat ze steeds harder en langer moeten werken voor een loon waar ze niet meer mee rondkomen, terwijl de aandeelhouders hun zakken blijven vullen.

De PVDA zal op 13 februari dan ook aan de zijde staan van de werknemers en hun vakbonden. Want om dit beleid – dat zowel de natuur, onze lonen als het hele land wurgt – om te keren, hebben we de zuurstof van de mobilisatie van onderaf nodig! Bron: PVDA

Ook de spoorvakbonden staken mee en hebben een stakingsaanzegging ingediend voor 13 februari. Ze nemen deel aan de nationale staking die de grote vakbonden op die dag in alle sectoren willen organiseren. De NMBS zal, zoals de wet het voorschrijft, een minimumdienstregeling organiseren.

De stakingsaanzegging bij het spoor loopt van 12 februari 22 uur tot 13 februari 22 uur. Normaal gezien zal het spoorverkeer niet helemaal stilvallen. De NMBS is immers sinds vorig jaar verplicht om bij stakingen een minimumdienstverlening te organiseren.

Ook het onderwijs zal waarschijnlijk meestaken.

En ook de Antwerpse haven zal waarschijnlijk meedoen. Dat wordt vernomen bij de vakbonden, die onder meer de havenarbeiders oproepen niet te gaan werken.

◆ Proximus dankt af

Er worden bijna 1900 personeelsleden afgedankt bij Proximus. Dat was het slechte nieuws begin januari.

Na die aankondiging van het herstructureringsplan waren de vakbonden verbolgen. De christelijke vakbond ACV riep onmiddellijk het personeel van Proximus op om op dinsdag 15 januari te staken tegen het herstructureringsplan. De vakbond riep alle werknemers op om naar de Proximus Towers in Brussel te komen.

'Onze militanten willen een signaal geven. Ze willen respect', zei ACV-secretaris Ben Coremans. De christelijke bond gaat ervan uit dat de actie in gemeenschappelijk front wordt gevoerd. De socialistische bond ACOD verklaarde mee te doen.

De vakbonden bij het telecombedrijf hadden donderdagochtend uit voorzorg al een stakingsaanzegging ingediend, nadat Proximus het banenverlies had bevestigd. Toen koppelden ze daar expliciet geen stakingsoproep aan. 'De stakingsaanzegging dient alleen om werknemers die emotioneel reageren in te dekken', klonk het.

Nadien werd toch overgegaan tot een algemene mobilisatie om het werk neer te leggen. Dat kan erop wijzen dat de actiebereidheid onder die werknemers groot was. Wat de impact op de klanten zal zijn, is op dit moment nog moeilijk in te schatten. Mogelijk kan de staking voor hinder zorgen bij winkels van Proximus en de call centers.

De oproep om te staken kwam er niet toevallig. De dag ervoor, maandag om 13 uur, is overleg gepland tussen de vakbonden en de federale regering, met onder meer premier Charles Michel (MR).

De stakingsaankondiging zet meteen druk op die vergadering, waaraan ook minister van Werk Kris Peeters (CD&V) en minister van Telecom Philippe De Backer (Open VLD) deelnemen. De Belgische staat heeft iets meer dan de helft van Proximus in handen.

Dinsdag, de dag van de staking dus, is er opnieuw een ontmoeting met de top van het bedrijf. 'We hopen van de directie te horen dat ze heeft geluisterd naar het personeel en de regering, en dat het plan wordt herzien', zegt ACOD-vakbondssecretaris Bart Neyens. 'Horen we dat niet, vrees ik voor een moeilijke start van het sociaal overleg.'

Over de details van het herstructureringsplan, dat behalve in 1.900 afvloeiingen ook 1.250 aanwervingen voorziet, is er nog weinig duidelijkheid, zeggen de bonden.

'In de wandelgangen wordt wel gezegd dat Proximus al volledige lijsten heeft met diensten en namen van werknemers die getroffen zijn door de herstructureringsplannen', zegt de ACOD'er.

Op dinsdag 15 januari waren meer dan 1.500 mensen gemanifesteerd voor het gebouw van Proximus aan het Noordstation in Brussel. Ze protesteerden tegen de herstructureringsplannen van de telecomspeler.

Rond de middag was de actie aan de Proximus Towers afgelopen. "De opkomst was erg groot en de actie is zeer gedisciplineerd verlopen. De mensen hebben een duidelijk signaal willen geven, maar hielden zich tegelijk aan alle afspraken. Zo werd de publieke weg niet bezet, werden de werkwilligen binnengelaten en was er ook geen sprake van bommetjes, vernielingen of alcoholverbruik", zegt Bart Neyens van ACOD.

Donderdag komen vakbonden en directie van het telecombedrijf samen voor een informatie- en consultatievergadering. "We hopen dan een idee te krijgen van hoe de directie (de herstructureringsplannen) ziet, want dat is vandaag niet duidelijk. De werknemers willen van de ongerustheid af", aldus Coremans.

De staking heeft geen al te grote gevolgen voor de klanten. Een 15-tal van de 100 Proximus-shops bleef dicht. Proximus heeft een beperkt aantal afspraken voor een tussenkomst van technicus bij klanten moet afzeggen.

<http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2019/01/25/proximus-1500-jobs-op-de-helling-vakbonden-op-bezoek-bij-minister-peeters-op-2901>

♦ Postbode is een knelpunt beroep

De krapte op de arbeidsmarkt is vorig jaar enkel maar toegenomen. Dat blijkt ook uit de knelpuntberoepenlijst die de Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst VDAB heeft vrijgegeven. Nieuw op de lijst staat: de postbode.

De vakbonden en de directie bij Bpost hebben eind vorig jaar een nieuwe cao afgesloten voor de komende twee jaar. Daarin is sprake van duizend extra medewerkers en een impact op de kosten van 20 miljoen euro per jaar.

Het akkoord voorziet in extra koopkracht en de aanwerving van duizend medewerkers.

De nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst kwam uiterst moeizaam tot stand. In november heeft het personeel van Bpost een week gestaakt. Dat leidde vooral bij de bezorging van pakjes tot een chaos die tot diep in december duurde.

De nieuwe cao bevat ook afspraken over extra premies, een hogere 13de maand en een hogere wedde voor postbodes. Dat moet het gemiddelde nettomaandloon van een beginnende postbode, inclusief premies, boven 1.800 euro brengen.

Het personeel dat onder het nieuwe statuut van postbode wordt aangeworven, krijgt ook twee extra vakantiedagen. Er is ook tegemoetgekomen aan de vraag om de koopkracht van alle medewerkers te verhogen, aldus Bpost.

In het persbericht vermeldde Bpost ook de noodzaak om de organisatie aan te passen aan 'de snelle evolutie van de noden van klanten en burgers'. Die aanpassingen zullen altijd in overleg gebeuren, met respect voor alle werknemers, klinkt het.

https://nl.glassdoor.be/Maandloon/Bpost-Postbode-Maandloon-E507755_D_KO6,14.htm

Werkgevers hebben de grootste moeite om personeel te vinden voor openstaande vacatures. Vooral technisch personeel is moeilijk te vinden.

De top tien van beroepen waar werkgevers de meeste moeite mee hebben om geschikt personeel te vinden, bestaat dan ook overwegend uit technische profielen, zoals onderhoudstechnici en allerlei beroepen in de bouw.

Met stip bovenaan: werfleider.

Ook verpleegkundigen staan in de top van moeilijk in te vullen vacatures.

<https://www.vdab.be/jobs/knelpuntberoepen.shtml>

◆ Bijverdienen als gepensioneerde

Gepensioneerden kunnen onder bepaalde voorwaarden onbeperkt bijverdienen. Indien de voorwaarden daartoe niet vervuld zijn, dan gelden er wel nog inkomensgrenzen bij cumulatie van een pensioen met een beroepsactiviteit. Die bedragen worden jaarlijks geïndexeerd.

De aanpassing gebeurt in functie van het indexcijfer van de conventionele lonen voor bedienden van het derde trimester. De nieuwe bedragen zijn gelijk aan de basisbedragen vermenigvuldigd met het nieuw indexcijfer en gedeeld door de startindex.

Met een bericht in het Staatsblad van 4 december 2018, kondigde de FOD Sociale Zekerheid aan dat de jaarbedragen worden gewijzigd met ingang van **1 januari 2019**. Het bericht bevatte een overzichtstabel met telkens een verwijzing naar de bijhorende bepalingen van de programmawet waarin de cumulatierегeling aan bod komt.

Voor zo'n 100.000 gepensioneerden komt een verhoging van de pensioenen voortaan ook echt neer op extra netto-inkomen. Het parlement heeft nu echter een akkoord bereikt om komaf te maken met de beruchte pensioenval.

Het probleem van de pensioenval ontstond al zowat 30 jaar geleden. Door complexe fiscale regels kon een verhoging van het brutopensioen - door bijvoorbeeld een indexering - resulteren in een lager nettobedrag. Dat komt onder meer omdat de pensioenen tot 15.600 euro bruto per jaar niet belast worden, in tegenstelling tot hogere uitkeringen.

Door een bijsturing van de regels rond belastingvermindering zal voortaan een hoger brutopensioen niet langer tot een lager netto-inkomen leiden. Maar dat betekent niet per se dat de gepensioneerde er beter van werd: het hogere inkomen kon nog altijd volledig wegbelast worden.

Nu hebben de gewezen regeringspartners MR, CD&V, Open Vld en N-VA dan toch een akkoord gesloten in het parlement waarmee 100.000 gepensioneerden er op vooruit gaan.

Inkomensgrenzen bij cumulatie van pensioen met beroepsactiviteit (bedragen in euro, geldig vanaf 1 januari 2019, verschillende pensioenstelsels).

De volgende tabel geeft een overzicht van de bedragen toepasselijk in 2019:

	Vóór wettelijke pensioenleeftijd	Na wettelijke pensioenleeftijd of carrière 45 jaar	Vóór wettelijke pensioenleeftijd	Na wettelijke pensioenleeftijd
	RP of RP+OP	RP of RP+OP	OP	OP
Activiteit als werknemer, mandaat, ambt of post (bruto jaarbedrag)				
Zonder kinderlast	8.172	Onbeperkt	19.027	23.604
Met kinderlast	12.258	Onbeperkt	23.784	28.712
<i>Activiteit als zelfstandige</i> (netto jaarbedrag, na aftrek van beroepskosten en -verliezen)				
Zonder kinderlast	6.538	Onbeperkt	15.222	18.883
Met kinderlast	9.807	Onbeperkt	19.027	22.969

(RP: rustpensioen - OP: overlevingspensioen)

♦ De Hongaarse slavenwet

De Hongaarse vakbonden hielden protestacties tegen de zogenaamde 'slavenwet' van de regering-Orban. In hoofdstad Boedapest waren duizenden mensen samengekomen, maar ook in een zestigtal andere Hongaarse steden en gemeenten werd actie gevoerd.

De gecontesteerde wet houdt in dat werkgevers hun arbeiders tot jaarlijks 400 overuren kunnen verplichten, terwijl ze drie jaar de tijd krijgen om die overuren uit te betalen. De vakbonden vrezen dat op die manier de zesdagenweek kan worden heringevoerd. 'We willen dat de eerste minister luistert naar onze eisen en eraan tegemoetkomt', zo verklaarde vakbondsleider Laszlo Kordas in een videoboodschap die hij voor de start van de betoging op Facebook plaatste.

In de hoofdstad Boedapest waren volgens het nieuwsportal index.hu ongeveer 2.000 mensen op straat gekomen. In Miskolc (noordoosten) gaat het om meer dan duizend burgers, in Tatabanya (noorden) om verschillende honderden. In Szekszard (zuiden) hebben meer dan tweehonderd mensen met zowat tachtig auto's de wegen geblokkeerd. Ook in andere steden organiseren de tegenstanders van de regering tijdelijke wegblokkades. De slavenwet werd meer dan een maand geleden goedgekeurd in het parlement, waar de Fidesz-partij van Orban over de absolute meerderheid beschikt.

Het protest tegen de regeling is intussen uitgebreid tot een brede oproep om een halt toe te roepen aan het liberale beleid van premier Viktor Orban. Zo wordt ook geëist om een einde te maken aan de corruptie en aan de pro-Orbanpropaganda op de openbare omroepen. De bonden dreigen er ook met een algemene staking. De laatste algemene staking in Hongarije dateert van dertig jaar geleden, aan het einde van het communistische tijdperk.

Lees ook:

<http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2012/12/20/hongarije-anno-2012-dit-europa>

♦ Wat verandert er in februari?

Zoals elke maand veranderen er ook nu weer enkele zaken. Hierbij een overzicht.

• Treintickets goedkoper, abonnementen duurder

Spoorwegmaatschappij NMBS past op 1 februari haar tarieven aan. De abonnementen stijgen iets sterker in prijs, terwijl sommige losse tickets wat goedkoper worden.

Eerste het goede nieuws. De NMBS wil nieuwe reizigers aantrekken en verlaagt daarom de tarieven van standaard- en weekendbiljetten voor ritten van minstens 35 kilometer in tweede klasse. Biljetten in eerste klasse worden goedkoper op kortere trajecten.

Ook jeugdbewegingen zullen goedkoper af zijn. Kinderen onder 12 jaar die in groep reizen, reizen vanaf februari voor een "symbolisch bedrag" van 1 euro per traject. Groepstickets (vanaf 15 personen) voor reizigers vanaf 12 jaar worden wel iets duurder. Er wordt een korting van 60 procent in plaats van 70 procent toegepast.

Wie meer moet ophoesten, is de frequente reiziger. De prijs van woon-werkabonnementen en van schoolabonnementen gaat met 1,18 procent omhoog. Ook de tienrittenkaarten worden duurder. De Go Pass 10 voor jongeren onder 26 jaar zal 53 in plaats van 52 euro kosten voor tien ritten (+1,9 procent). Volwassenen moeten een forse prijsstijging slikken: de Rail Pass wordt 7,8 procent duurder en zal vanaf februari 83 euro voor tien ritten kosten in plaats van 77 euro.

• Busrit iets duurder

Een aantal tarieven van de De Lijn, waaronder de sms-tickets en de abonnementen, gaan licht omhoog. Concreet zal bijvoorbeeld een Buzzy Pazz-jaarabonnement (12 tot en met 24 jaar) vanaf februari 212 euro kosten (in plaats van 209 euro). Een jaar reizen met Omnipass (voor 25- tot 64- jarigen) kost 319 euro (in plaats van 314). Het jaarabonnement voor 65-plussers wordt een euro duurder en kost voortaan 54 euro. Ook de andere abonnementsformules en de meeste dagpassen worden wat duurder.

Ook wie per sms zijn vervoerbewijs bestelt, zal meer betalen. Een sms-ticket, dat een uur geldig is, zal 2,25 euro kosten, 10 cent meer dan nu. Een sms-dagpas zal 7,15 euro kosten, of 1 euro meer dan nu.

Andere tarieven veranderen niet. "De digitale vervoerbewijzen (m-ticket, m-card10 en m-daypass), biljetten voor een enkele rit en rittenkaarten (Lijnkaarten) worden niet duurder", aldus De Lijn.

Dat betekent dat 1,80 euro de laagste prijs blijft voor een kaartje van een enkele rit. Die prijs betaal je voor een m-ticket, het kaartje dat je via een smartphone-app koopt. Met een tienrittenkaart of een abonnement kost een ritje natuurlijk minder, maar betaal je meer bij de aankoop van een ticket.

De Lijn raakt ook niet aan de prijs van de tienrittenkaarten (16 euro op papier, 15 euro digitaal), en ook de prijs van een enkel biljet dat je bij de chauffeur koopt (3 euro) en die van het groepstarief vanaf tien personen (1,30 euro per persoon) veranderen niet.

• Geen wachttijd voor nieuw voorlopig rijbewijs

Iemand die zijn voorlopig rijbewijs B laat vervallen, zal vanaf 1 februari een nieuw voorlopig rijbewijs kunnen aanvragen zonder een wachttijd van drie jaar uit te zitten. Er zijn wel verschillende voorwaarden verbonden aan het verkrijgen van dat nieuwe model van voorlopig rijbewijs.

De mogelijkheid om een nieuw voorlopig rijbewijs aan te vragen, komt er enkel voor wie 6 uur rijles heeft gevolgd in een rijkschool en dat ook met een getuigschrift kan bewijzen. Anders blijft de wachttijd van drie jaar gewoon van kracht.

Het voorlopig rijbewijs kan bovendien maar één keer worden aangevraagd en zal slechts voor een periode van twaalf maanden geldig zijn. Het nieuwe voorlopige rijbewijs zal verspreid worden onder de naam "voorlopig rijbewijs model 12".

- **Interimwerk bij federale overheid**

De federale overheid mag vanaf 1 februari een beroep doen op uitzendkrachten. Het interimwerk is toegelaten bij federale overheidsdiensten, overheidsbedrijven (onder meer Proximus en bpost) en HR Rail. Bij de Vlaamse overheid kan uitzendwerk al sinds mei 2018.

Uitzendarbeid bij de federale overheid is enkel toegelaten voor de tijdelijke vervanging van een contractueel of statutair personeelslid, voor de tijdelijke toename van werk en voor de uitvoering van uitzonderlijk werk, en mag maximaal twaalf maanden duren. In geval van een staking of een lock-out mogen geen uitzendkrachten tewerkgesteld worden of aan het werk worden gehouden.

Er zijn verschillende redenen waarom uitzendarbeid noodzakelijk is, luidt het in een toelichting van de regering. "Uitzendarbeid kan een antwoord bieden op tewerkstellingsbehoeften die een snelle oplossing vragen om de dienstverlening te kunnen garanderen. Er kan op een flexibele manier ingespeeld worden bij de behoefte aan een acute of onvoorziene vervanging of als er plots extra taken bijkomen. Het kan ook een oplossing bieden als een medewerker plots uitvalt."

De regering wijst erop dat uitzendarbeid extra kosten met zich meebrengt, maar dat hij soms een oplossing kan zijn om de dienstverlening te garanderen. Het is aan de diensthoofden om die afweging te maken, klinkt het nog. Bevoegd minister Philippe De Backer had eerder al benadrukt dat de nieuwe regeling rechtszekerheid biedt aan bedrijven als bpost en Proximus.

- **Rookstopmedicatie beter terugbetaald**

Rookstopmedicatie wordt vanaf 1 februari beter terugbetaald. Rokers zullen dan minder betalen voor het starterspakket en kunnen meer dan twee terugbetaalde rookstop pogingen ondernemen.

Door de terugbetaling te verbeteren, wil de regering de drempel zoveel mogelijk wegnemen.

De minister stelt in een persbericht dat wie wil stoppen met roken, daar gemiddeld vijf tot zeven pogingen voor nodig heeft.

Vooraleer rokers toegang krijgen tot een volledige behandeling, moeten ze een behandeling van twee weken volgen om te testen of ze de medicatie goed verdragen. Voor dat starterspakket leggen ze nu 49,95 euro neer, volledig uit eigen zak. Vanaf 1 februari is dat nog 9,80 euro voor mensen met een voorkeursregeling, en 14,80 euro voor mensen zonder voorkeursregeling.

- **Rechtbank wordt toegankelijker**

Als je een zaak begint voor de rechtbank moet je op dit moment een zogenaamd 'rolrecht' betalen. Vanaf 1 februari wijzigt de wet.

Als je een discussie hebt met je huurder of verhuurder eindigt die wel eens voor de rechtbank. Hetzelfde geldt bij burenhinder of andere geschillen. Op het moment dat je de zaak begint moet je een rolrecht betalen aan de rechtbank. Je kan wel vragen dat de rechter de andere partij (als je de zaak wint) veroordeelt om je dit bedrag terug te betalen. Alleen wringt daar het schoentje wel eens. Als de verliezer namelijk uiteindelijk niet solvabel is riskeer je het bedrag niet terug te krijgen.

Vanaf 1 februari 2019 moet je als je een rechtszaak begint het rolrecht niet meer voorschieten. De rechter zal op het einde van het proces vanaf dan beslissen wie het rolrecht moet betalen. Win je de zaak dan zal de verliezer dit moeten betalen. Dat betekent meteen ook dat het risico dat de verliezer uiteindelijk niet kan betalen ... bij de overheid komt te liggen en niet langer bij jou (je moet nu eenmaal niet meer voorschieten en terugvragen).

Ook de bedragen van het rolrecht veranderen. Als je een procedure voert voor de vrederechter bedraagt het rolrecht voortaan 50 euro (vroeger was dat afhankelijk van de inzet 40 of 80 euro). Bij een procedure voor de rechtbank van eerste aanleg bedraagt het rolrecht binnenkort 165 euro.

- ♦ **De federale verkiezingen 2019**

Op zondag 26 mei 2019 trekken alle meerderjarige Belgen naar de stembus voor de verkiezingen voor het Europees parlement en de regionale parlementen.

De verkiezingen zijn ingezet.

Alle partijen proberen grote namen binnen te halen om op hun lijsten te staan.

N-VA-voorzitter Bart De Wever trekt de Vlaamse lijst in de provincie Antwerpen met de ambitie om zelf Vlaams minister-president te worden als opvolger van Geert Bourgeois. Ex-minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon trekt de Kamerlijst, Geert Bourgeois de Europese lijst.

N-VA-voorzitter Bart De Wever trekt op 26 mei de Vlaamse lijst in de provincie Antwerpen met de ambitie om zelf Vlaams minister-president te worden als opvolger van Geert Bourgeois. Dat zei hij deze voormiddag op een persconferentie. Ex-minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon trekt de Kamerlijst, Bourgeois de Europese lijst.

Voor de N-Va moet de "Machtsovername" door de PS te allen prijze worden vermeden. Wij willen een gezond, sterk en sociaal land zijn", aldus partijvoorzitter Bart De Wever.

Het antwoord is uiteraard "confederalisme."

De N-VA wil namelijk alle federale bevoegdheden naar Vlaanderen en Wallonië overhevelen, behalve competenties als defensie, de afbouw van de staatsschuld en een deel van het veiligheids- en buitenlandbeleid. Het wil ook tot maximaal 25 jaar lang structurele solidariteit met Franstalig België behouden.

Oud-Kamerlid en burgemeester van Middelkerke Jean-Marie Dedecker zal bij de federale verkiezingen van 26 mei de lijstduwersplaats innemen als onafhankelijke op de West-Vlaamse Kamerlijst van N-VA.

Joods Actueel-hoofdredacteur Michael Freilich staat op de Antwerpse Kamerlijst van N-VA. Dat Freilich en Joods Actueel op veel vlakken op dezelfde golfengete zitten als N-VA, was geen geheim. Zelf komt Freilich ook uit een flamingantisch nest, met grootvader (en stichter van de voorloper van Joods Actueel) Louis Davids die onder meer de nadruk legde op kennis van het Nederlands binnen de Joodse gemeenschap.

De PS heeft een eenvoudig plan: PS-voorzitter Di Rupo zei: 'We doen exact het omgekeerde van de regering MR/N-VA, zoals de verlaging van de pensioenleeftijd naar 65 jaar, de btw op elektriciteit opnieuw naar 6 procent,... De PS wil dat een bezoek aan de huisarts of de tandarts volledig gratis wordt. De bouw van 10.000 sociale woningen wordt eveneens een breekpunt.

Deze regering heeft "veel geld van een grote meerderheid van de mensen afgepakt om een kleine minderheid te verrijken. Wij socialisten zullen exact het omgekeerde doen".

"Wij zijn de enige geloofwaardige linkse partij", zei Di Rupo, en "wij zijn de partij van de oplossingen." Maak van 2019 het jaar van de "reconquista".

De SP.a, de Vlaamse socialisten hebben ook een "veelbelovend" pensioenplan klaar. Iedereen met een loopbaan van 42 jaar, moet minstens recht hebben op 1.500 euro pensioen. Een deel van dat bedrag, 800 miljoen euro, willen de Vlaamse socialisten halen bij de hoogste pensioenen en bij een hervorming van de fiscale subsidies voor het pensioensparen via de werkgever en het individuele pensioensparen.

Het plan is: Iedereen met een loopbaan van 42 jaar moet recht hebben op een pensioen van 1500 euro.

Een loopbaan van 42 jaar komt overeen met 65.520 uren of een gemiddelde van 30 uur per week.

Wie ervoor kiest langer te werken dan 42 jaar, krijgt in de SP.A-plannen een pensioenverhoging. SP.A stelt voor de pensioenbonus opnieuw in te voeren. Concreet zou het gaan om een bonus van 1,374 euro per gewerkte dag extra. Wie een jaar extra werkt, krijgt zo 35,71 euro bruto per maand extra. Wie vijf jaar extra werkt, komt aan bijna 180 euro bruto per maand extra.

Het optrekken van de minimumpensioenen kost volgens SP.A 2,3 miljard euro en de pensioenbonus 200 miljoen euro. Om die pensioenplannen te financieren pleiten de socialisten voor een afbouw van de bedrijfssubsidies, het afschaffen van de fiscale subsidies voor salariswagens en een efficiëntere werking van de administraties.

Bij CD&V is men het eens dat de wettelijke pensioenen moeten versterkt worden. Ze pleiten voor het optrekken van alle minimumpensioenen en uitkeringen tot de Europese armoededrempel.

♦ De controlearts

- **Wanneer kan ik bezoek van een controlearts verwachten?**

Tussen 7 uur en 20 uur (artikel 31 wet op de arbeidsovereenkomsten).

- **Mag de werkgever mij zomaar verplichten om 4 uur thuis te blijven?**

Ja, via de wet van 23/12/2013 wordt toegelaten dat de werkgever –tussen 7uur en 20uur- een dagdeel van maximaal 4 aaneengesloten uren kan opleggen aan de werknemer om zich ofwel thuis, ofwel op een aan de werkgever doorgegeven verblijfplaats, ter beschikking te houden van de controlearts.

- **Wat mag de controlearts controleren?**

De controlearts mag louter controleren of 1° de werknemer werkelijk arbeidsongeschikt is, 2° de waarschijnlijke duur van de arbeidsongeschiktheid en 3° de andere medische gegevens voor zover deze noodzakelijk zijn voor de toepassing van de bepalingen van deze wet.

- **Wat kan de controlearts medelen aan mijn werkgever?**

Een controlearts is gebonden aan het beroepsgeheim waardoor de controlearts louter objectieve vaststellingen kan medelen (bv. Agressie tijdens de controle, de werknemer was afwezig thuis, er stonden wagens voor het huis maar werknemer deed alsnog niet open, geen naam op de bel, werknemer was aan het werken op het dak tijdens arbeidsongeschiktheid, ...).

De controlearts kan echter geen medische vaststellingen doorgeven aan de werkgever (bv. de reden van afwezigheid, dronkenschap werknemer tijdens controleonderzoek, ...).

- **Wie mag optreden als controlearts?**

Artikel 3 van de wet op de controlegeneeskunde bepaalt dat de controlegeneeskunde enkel verricht mag worden door een arts die gerechtigd is de geneeskunde uit te oefenen en over vijf jaar ervaring beschikt als huisarts of een daarmee vergelijkbare praktijk.

- **Ik ben te laat om me aan te melden op het voorgestelde adres**

Indien u nog ziek bent, gelieve dan zo snel mogelijk contact te nemen met uw werkgever en na te vragen of u een nieuwe afspraak mag maken. Indien dit mag van uw werkgever contacteert u (de controledienst) voor een nieuwe afspraak.

Sommige werkgevers laten ook toe dat er zonder hun tussenkomst en enkel door tussenkomst van de controledienst een nieuwe afspraak wordt gemaakt. Dit controleer je dus best even vooraf.

- **Ik ben niet opgeroepen na een bezoek van de controlearts**

U bent niet opgeroepen omdat de controledienst met uw werkgever de afspraak maakte dat u bij afwezigheid bij een controle bij u thuis, niet mag opgeroepen worden. U contacteert best zo snel mogelijk uw werkgever om te vragen wat u nog kan doen.

Sommige werkgevers laten ook toe dat er zonder hun tussenkomst en enkel door tussenkomst van controledienst een nieuwe afspraak wordt gemaakt. Dit controleer je dus best even vooraf.

- **Kan een controlearts weigeren leiden tot loonverlies of ontslag?**

"Als ik ziek ben en ik verhinder de controle van de arts die mijn werkgever op me afstuurt, wat kunnen dan de gevolgen zijn?"

Twijfelt de werkgever aan de ziekte van zijn werknemer, dan kan hij via alle middelen trachten te bewijzen dat de werknemer doet alsof. Meestal schakelt de werkgever echter de hulp van een controledokter in.

De werknemer is verplicht dergelijke controle toe te laten. Maar wat zijn de gevolgen als de werknemer op vakantie vertrekt gedurende de ziekte of als hij de controle verhindert? Moet er dan nog gewaarborgd loon betaald worden en blijft de werknemer gerechtvaardigd afwezig?

- **Mag een zieke op vakantie gaan?**

De werkgever verneemt bijvoorbeeld via Facebook dat de werknemer op reis vertrekt, terwijl hij hem enkele dagen voorheen een ziekteattest bezorgde.

Wanneer een werknemer ziek is, is hij verplicht - naast het voorleggen van een medisch attest - de werkgever te informeren waar hij verblijft om een eventueel bezoek van een controledokter toe te laten. Die verplichting geldt gedurende de hele ziekteperiode.

De werknemer moet alle noodzakelijke maatregelen treffen om een controle mogelijk te maken. Als de controledokter voor een gesloten deur komt te staan, zal de arts een uitnodiging in de bus stoppen om zo snel mogelijk een afspraak vast te leggen in zijn praktijk. De verplaatsingskosten die de werknemer moet maken om bij de controledokter langs te gaan, zijn dan ten laste van de werkgever.

Via het bezoek van de controledokter beschikt de werkgever bijgevolg over het bewijs dat de werknemer niet alle noodzakelijke maatregelen nam om een controle mogelijk te maken. Bovendien reageerde hij niet op de uitnodiging van de controledokter om een nieuwe afspraak te maken.

De werknemer die op vakantie vertrekt, zonder een geldige reden en zonder de werkgever hiervan op de hoogte te brengen, begaat bovendien een ernstige tekortkoming volgens de rechtspraak.

De werkgever stuurt in dat geval het best een waarschuwingsbrief waarin hij de ernstige fout van de werknemer aankaart. Afhankelijk van de omstandigheden zou dit een ontslag om dringende redenen kunnen rechtvaardigen.

- **De werknemer respecteert de vervroegde hervatting niet**

Als de controlearts oordeelt dat de werknemer het werk vervroegd kan hervatten, maar de werknemer niet opdaagt, dan hoeft de werkgever vanaf dan geen gewaarborgd loon meer te betalen. Alweer is de werknemer op basis van het attest van zijn behandelend arts wel gerechtvaardigd afwezig.

Brengt de werknemer een nieuw doktersattest binnen voor dezelfde periode die vermeld werd op het oorspronkelijke doktersattest, dan is dit zonder waarde, zodat de werkgever geen gewaarborgd loon hoeft te betalen. De enige die het oordeel van de controlearts ongedaan kan maken, is een arts-scheidsrechter via een complexe procedure.

- **Conclusie**

Om discussies te vermijden, verduidelijkt de werkgever in het arbeidsreglement dat de werknemer steeds de werkgever moet informeren omtrent zijn verblijfplaats tijdens de ziekteperiode, dus ook wanneer de werknemer elders logeert.

Voorts is het niet toegelaten gedurende de periode van ziekte op reis te vertrekken, zonder de werkgever hiervan voorafgaandelijk op de hoogte te brengen. De werknemer moet bovendien een geldige reden aanvoeren. Indien wordt vastgesteld dat de werknemer de controle bewust verhindert, is de werkgever niet langer verplicht gewaarborgd loon te betalen. Er kunnen maatregelen worden getroffen, zoals het sturen van een waarschuwingsbrief.

♦ Jongeren met schulden

Van de jongeren tussen 18 en 25 jaar geeft 45 procent ook toe regelmatig rekeningen te laat te betalen. 'We vragen een rijbewijs om met de auto te rijden', zegt directeur Guy Colpaert van Intrum, 'maar laten jongeren zonder begeleiding allerlei financiële risico's nemen. Onbegrijpelijk.'

Intrum publiceert de cijfers in het European Consumer Payment Report, waarin het bedrijf vooral de financieel kwistige houding van jongeren op de korrel neemt. Zo blijkt dat spullen op krediet of met geleend

geld kopen geen taboe is voor een vierde van de jongeren. Ze kopen bovendien zonder zorgen op krediet, vooral bij het online shoppen.

Het gemak waarmee geld wordt geleend vindt de financieel dienstverlener 'zorgwekkend'. Jongeren die aan het begin van hun professionele loopbaan staan, zijn duidelijk niet tevreden met hun financiële slagkracht. Zo geeft 35 procent aan niet genoeg financiële middelen te hebben om een 'waardig' bestaan te kunnen leiden. Heel wat uitgaven moeten een eerste keer gemaakt worden, wat uitdagend is met het loon van een eerste job.

De komst van assertieve advertenties via sociale media hebben ook invloed op consumptie. Van de consumenten geeft 33 procent aan sneller online aankopen te doen door de verleidelijke berichten op social media. Voor de jongeren tussen 18 en 24 jaar loopt dit zelfs op tot 45 procent. Die zijn dan ook vaak online met hun smartphone.

Jongeren lenen bovendien een stuk sneller geld van vrienden dan volwassenen. Onschuldig in vergelijking met leningen die door commerciële instellingen worden verschaft, vooral online. 'Aankopen worden gemakkelijker gedaan, achteraf betalen is zo ingesteld en ook het gebruik van een kredietkaart is steeds vaker mogelijk. Meer uitgeven en duurdere aankopen sluipen er snel in', klinkt het.

Van de jongeren geeft 42 procent aan dat ze online snel meer uitgeven door het gemak. Vierendertig procent van de ondervraagde jongeren zegt uiteindelijk duurder uit te zijn dan ze hadden bedoeld. Vaak ligt onwetendheid aan de basis van onverantwoorde keuzes die later voor financiële dompers kunnen zorgen.

'We zien de gevaren jaar na jaar opduiken in onze cijfers en analyses', zegt Colpaert, die vindt dat scholen meer moeten inzetten op financiële geletterdheid. Het GO! nam de opleiding 'gezinsbudget' op in het leerplan, 'een logische volgende stap zou zijn om dit op te nemen in het leerplan over alle onderwijsnetten'.
Bron: Moneytalk

♦ Werkbaar Werk

Werkbaar werk is van belang voor werknemers, ondernemers én organisaties.

Wie werkbaar werk heeft, heeft meer plezier in het werk, leer meer, blijft langer werken en is minder vaak ziek. De info, tools en praktijken op deze website geven je inzicht en inspiratie om op organisatieniveau effectief te werken aan werkbaar werk.

Werkbaar werk houdt in dat je een motiverende job hebt die je voldoende leerkansen biedt. Een job die je uitdaagt en beroep doet op je kennen en kunnen, biedt meer leermogelijkheden en is motiverender dan een job die geen beroep doet op je eigen inbreng en competenties.

'Leren en motiveren' gaat niet alleen om vorming en opleiding, maar evenzeer om uitdagende jobs, leren op de werkplek, de rol van de leidinggevende hierin, mogelijkheden in de arbeidsorganisatie, ...

Er liggen dus heel wat mogelijkheden open om op organisatieniveau aan 'leren en motiveren' te sleutelen.

Werk dat je uitdaagt en waarbij beroep gedaan wordt op je kennen en kunnen biedt meer leermogelijkheden en is motiverender dan werk waarbij je eigen inbreng, je eigen competenties niet van tel zijn.

Dit is voor de werkende zelf van belang, maar ook voor de organisatie, het bedrijf. De werkende beleeft meer plezier aan het werk, wordt minder snel ziek, verhoogt zijn/haar kansen op de arbeidsmarkt, kan langer aan de slag blijven, is productiever...

Als medewerkers ziek zijn of niet meer gemotiveerd zijn en vertrekken, hangen daar heel wat organisatorische en financiële consequenties aan vast. Als zelfstandige ondernemers ziek zijn of niet meer gemotiveerd zijn is dit een gevaar voor hun eigen zaak.

Werkbaar werk betekent ook dat je een evenwicht vindt tussen je werk en je leven buiten het werk, gezin, je vrienden en familie, je hobby's,.... Dit is niet vanzelfsprekend. Het is dan ook voor heel wat werkenden een uitdaging om deze balans te vinden.

De overheid tracht hierin te ondersteunen door verscheidene maatregelen en verlofstelsels, maar ook op organisatieniveau kan men een beleid voeren dat hier impact op heeft.

Werk-privébalans wordt dan ook beschouwd als een belangrijke sleutel tot werkbaar werk waaraan men ook op organisatieniveau aan kan werken.

Alle info via: <http://www.werkbaarwerk.be/werkbaarwerk>

BOEKEN

♦ Het leugenboek

Het Leugenboek: misvatting en bedrog in de geschiedenis

Dit "Leugenboek" is het 16° werk van Ugo Janssens. De titel geeft de indruk dat onze geschiedschrijving vol leugens zit, maar dat valt nogal mee. De auteur probeert die leugens aan te tonen met acht voorbeelden, die onderling niets met elkaar te maken hebben en die ook niet in chronologische volgorde verschijnen: het eerste is het recentste (1931-1945), het laatste is op één na het oudste. (Jef Abbeel)

Hij begint met de Duitse voorlopers van de ruimtevaart. Na de 1° W.O. werd Duitsland zwaar afgestraft en militair gekortwiekt. Ze ontsnapten daaraan door in Rapallo(1922) een geheim pact te sluiten met de Sovjets. Janssens vernoemt Rapallo niet, maar wel het pact. In 1931 werd blijkbaar al een eerste raket afgevuurd in Dessau. Vanaf 1937 werd op Peenemünde en elders intensief verder gezocht o.l.v. Wernher von Braun.

Tijdens de oorlog kreeg Engeland zwaar te lijden onder de V-1 en V-2- raketten. In mei 1945 gaven de raketbouwers zich over aan de VSA. Met dit boeiend verhaal wil de auteur bewijzen dat de Amerikaanse ruimtevaartorganisatie NASA zonder de Duitse deskundigen de race naar de maan zou verloren hebben en dat de Russen o.l.v. Sergei Korolev meer kennis zelf opgebouwd hebben en eerst in de ruimte waren. Maar dat wisten we al uit de Von Braun-biografieën van Vittorio Marchis uit 2010 en uit die van Sam Van Clemen uit 2016. Geen van beide auteurs wordt hier genoemd, omdat hij hen ook niet als bronnen gebruikte, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Herodotus of Caesar hieronder.

Het volgende hoofdstuk gaat over de Amazones, die hier rond 455 v.C. en ergens in Zuidoost-Europa en Klein-Azië gesitueerd worden. Herodotus en Diodorus waren relatief betrouwbare geschiedschrijvers, maar hun verhalen over o.a. de kennismaking van de Scythen met de Amazones zijn heel leuk, maar weinig historisch. Ik betwijfel dus of de Amazones e.a. matriarchaten ooit bestaan hebben, maar de auteur beschouwt dit als een misvatting: hij is zeker dat ze bestonden, op basis van recent DNA-onderzoek. Hfst. III gaat over de Amerikaanse Burgeroorlog(1861-1865). De auteur begint met te zeggen dat het uiteenvallen van de federatie al voorspelbaar was tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog. Dat durf ik niet te

bevestigen, want ze zijn nu nog altijd bij elkaar. Hij geeft wel een goed profiel van de diverse kolonisten, beschrijft de eerste tegenstanders van de slavenhandel, het lot van de slaven, de figuur Lincoln, waarbij hij aantoonde dat hij geen abolitionist, maar een unionist was(67), de secessie, het verloop van de oorlog, het aantal doden (750.000 i.p.v. "620.000")(p.72).

Volgens Janssens was Lincoln eigenlijk tegen de assimilatie van de zwarten en wou hij de 3,5 miljoen zuidelijke slaven deporteren naar Brits-Honduras en hen het Panamakanaal laten graven. Hij schafte de slavernij dan toch af om de diverse redenen. De zwarten werden niet naar Centraal-Amerika gedeporteerd omdat hij vroegtijdig stierf, waardoor hij zijn plannen, die terug te vinden zijn in zijn persoonlijke handschriften, niet kon doorvoeren.

De Guldensporenslag van 11 juli 1302 werd in 1973 de Vlaamse feestdag. Janssens schetst hier de achtergronden : fiscaal, sociaal, economisch, politiek(oorlog Frankrijk-Engeland) en geeft toe dat een verantwoord historisch relaas van de veldslag onmogelijk is bij gebrek aan betrouwbare bronnen. Hij stelt dat er geen historische grond is om de Guldensporenslag te gebruiken als bewijs van Vlaams bewustzijn of ontvoogding: in 1302 bestond dat nog lang niet en eeuwen daarna ook nog niet; het was pas merkbaar in de 19^e eeuw. De Vlamingen (met de Namenaars) vochten tegen Frankrijk, omdat ze meer heil verwachtten van de Vlaamse graaf Gwijde(Guido) van Dampierre, die wellicht Frans sprak. Hier heeft de auteur alleszins gelijk.

Hfst. V gaat over de vrouw als mindere van de man volgens de meeste godsdiensten en helaas ook bij vele niet-godsdienstige volkeren. De islam spant hier de kroon(108).

Hier wil Janssens aanklagen dat grondleggers van onze beschaving en vele religies fout waren (en zijn) door de vrouw niet als gelijke te beschouwen.

Hfst. VI gaat over de ondergang van het Duitse oorlogsschip Bismarck tijdens zijn 1° tocht in mei 1941. De Britten beweren dat zij het schip deden zinken, maar een latere studie van het wrak toont aan dat de Duitsers zelf de daders waren. De auteur klaagt de leugen van de Britten aan als oorlogspropaganda.

Hfst. VII gaat over de weinig bekende kolonisatiepoging van Leopold I van België in Santo Tomas de Castilla in Guatemala. Die poging (1840-1854) liep slecht af. Ik vermoed dat de leugen hier zat in de pogingen van de overheden om geld en kolonisten naar ginds te lokken en de wantoestanden in de eerste Belgische kolonie te verzwijgen.

In het laatste hoofdstuk zitten we bij Caesar en zijn De Bello Gallico(58-51 v.C.). De auteur beschrijft het leven van Caesar en zijn oorlog tegen de Galliërs. Hij voegt er telkens de huidige namen bij (b.v. Atuatica is nu Thuin in Henegouwen), wat heel praktisch is voor de lezer. Hij beweert dat Caesar deze oorlog niet voerde om het Romeinse Rijk en zijn bondgenoten te verdedigen tegen de Helvetiërs, maar om zijn eigen macht in Rome te bestendigen door een grote militaire overwinning en om de eeuwige roem van zijn oom Marius, de overwinnaar van de Kimbren en Teutonen, te evenaren. Dat kan perfect kloppen.

Ugo Janssens is er weer in geslaagd een boeiend boek samen te stellen. Hij is enorm belezen, weet heel veel, schrijft zeer vlot. Hij beoogde blijkbaar geen onderling verband tussen zijn acht informatieve verhalen en ook geen chronologisch verband. Soms moest ik ook ver zoeken om de leugen of het misverstand te vinden. Hij wou aantonen dat die dingen van alle tijden zijn.

Bij sommige hoofdstukken had een landkaart mogen staan. De illustraties zijn wel heel mooi en in overvloed aanwezig. Referentie:

Ugo Janssens, Het leugenboek. Misvattingen en bedrog in de geschiedenis.

Pelckmans, Kapellen, 2018. 202 p., foto's, bibliografie, interviews, register. ISBN 978 94 6298 736 4

♦ Leven zonder school

De roep om nog meer school wordt alsmaar luider; een waar opbod van zowat alle politieke partijen breidt de greep van de school op kinderen nog verder uit. Tegelijkertijd worden bijna alle leerlingen gediagnosticeerd met één of andere leer- of gedragsstoornis. Bij gebrek aan ruimte en tijd voor hun eigen ontwikkeling plooiën ze zich goedschiks of kwaadschiks naar de eisen van de schoolse omgeving. Ten slotte worden deze aanpassingen tot ziektebeeld verheven door dezelfde opvoeders en instituten die aan de basis liggen.

De opvoedkundige omsingeling van kinderen is quasi-totaal. Hoog tijd voor een ander geluid, hoog tijd voor een ontscholing van het leren en het leven!

In *Leven zonder school* onderzoeken Johan Van Eeckhout en co-auteur Freddy Bonnu het voorschoolse leren; we leren immers nooit méér dan in die periode. Wat zijn de eigenschappen van dat leren? Door welke brandstof wordt het aangedreven? Als we aandachtig kijken, zien we dat we veel kunnen leren van het leren van het jonge kind: het volgt zijn interesse, kijkt met een onbevangen blik, experimenteert als een echte wetenschapper...

Wat een schril contrast met de omgeving en het leren die hem te wachten staan aan de andere kant van de schoolpoort. Daar doet zijn interesse er niet meer toe en moet hij voortdurend warmlopen voor wat de leerkracht belangrijk vindt. Al snel leer je dat je het zélf niet kan, dat jouw interesse er niet toe doet, dat jij er niet toe doet.

Die les van gehoorzaamheid en wantrouwen ten aanzien van het eigen leervermogen leert de school ons vlekkeloos.

Wie de ontstaansgeschiedenis van de school bestudeert, kijkt daar alvast niet van op: van meet af aan was ze erop gericht grote groepen mensen te disciplineren en te laten warmlopen voor de belangen van oorlogszuchtige staatslieden en inhalige industriëlen. Met haar hedendaagse uitbreiding in ontwikkelingslanden en de medicalisering van de kinderen in onze contreien wordt haar greep meer totalitair.

Ontscholing is een fundamenteel onderdeel van die paradigmawissel. Wanneer het leren door de schoolpoorten heen breekt en opnieuw een fundamenteel onderdeel wordt van ons leven en samenleven, ontstaat er een onvermoede rijkdom.

♦ Omdat ik het zeg

Er zijn al hele bibliotheken volgeschreven met theorieën over leiderschap, recepten voor succesvol management, bouwstenen voor high performance en eigenschappen voor inspirerende leiders.

De auteurs van *Omdat ik het zeg*, alle vier ervaren trainers/consultants op het gebied van Leiderschap & Organisatieontwikkeling bij Schouten & Nelissen, geloven echter helemaal niet in managementrecepten.

Het complexe vak van de leider/manager laat zich niet vangen in "doe zus" en "doe zo" tips.

Geen kant-en-klare antwoorden

Omdat ik het zeg vertelt je dus niet hoe het precies moet, werkt of hoort. Met korte, krachtige en tegendraadse prikkels zetten de auteurs je aan het denken over je rol als leidinggevende.

Ze willen je verwarren, door elkaar schudden, stimuleren en je uitdagen om het hartgrondig met ze oneens/eens te zijn. Je hebt een prachtig vak dat impact heeft op de mensen om je heen. Kies je eigen waarheid en doe er iets moois mee... maar dat was je toch al van plan! Referentie: 9789462720190

♦ Permafrost. Essay over geopolitiek

Heeft het liberalisme de wereld in het ongerede gestort? Een analyse van Permafrost, het bijzondere ambitieuze en zwartgallige boek van Tom Zwitser.

Wie het lijvige essay Permafrost van Tom Zwitser leest, betreedt een omgekeerde wereld. Hier wordt een alternatief wereld- en mensbeeld geschetst, dat zich afzet tegen veel gangbare opvattingen. Dit is de grote greep naar een nieuwe geschiedfilosofie, pretentius en gedurfd. En, u bent gewaarschuwd, de huidige wereld en mens komen er over het algemeen niet goed van af.

In hoofdlijnen komt het beeld dat Zwitser in Permafrost schetst hierop neer: Sinds 1914 leven we in een permanente Koude Oorlog waarbij het liberalisme vanuit de VS en Groot-Brittannië steeds verder oprukt. Dat liberalisme en het bijbehorende Angelsaksisch kapitalisme vernietigt traditionele culturen, die de natuurlijke orde vormden. Een elite, aangeduid als 'de oligarchie', manipuleert de massa door voortdurend binnenlandse en buitenlandse vijanden te creëren.

Het Amerikaanse messianisme en daarvoor het Britse streven naar wereldmacht heeft geleid tot een reeks van conflicten. Dat begon in 1914 toen Duitsland het doelwit was, later werden Rusland, het Midden-Oosten en Centraal-Azië doelen. In de grensstreek tussen liberalisme en de traditionele wereld, die steeds verder opschuift, worden voortdurend oorlogen uitgelokt.

In de nationale politiek heeft het liberalisme een totalitaire democratie gevestigd, waarin geen echte tegenspraak mogelijk is. Alleen varianten van dat liberalisme worden getolereerd. Het volk is tot massa omgeturnd en is daarmee een willoos object van de manipulatie van de oligarchie. Liberalisme brengt geen vrijheid, maar ondermijnt die juist.

Ook op het persoonlijk leven heeft dit systeem groot effect. De vraag is zelfs of er nog sprake is van persoonlijk leven. Mensen raken vervreemd van zichzelf. In de termen van de auteur: hun geïdealiseerde Zelf (dat wat de buitenwereld verlangt) en hun echte Zelf botsen, onder andere door de verwoesting van het traditionele gezinsleven en door de ingreep in de verhouding tussen mannen en vrouwen.

Het liberalisme is in strijd met de menselijke natuur en gebruikt commercie, techniek en de grote stad om de verhoudingen te veranderen.

Suggestie

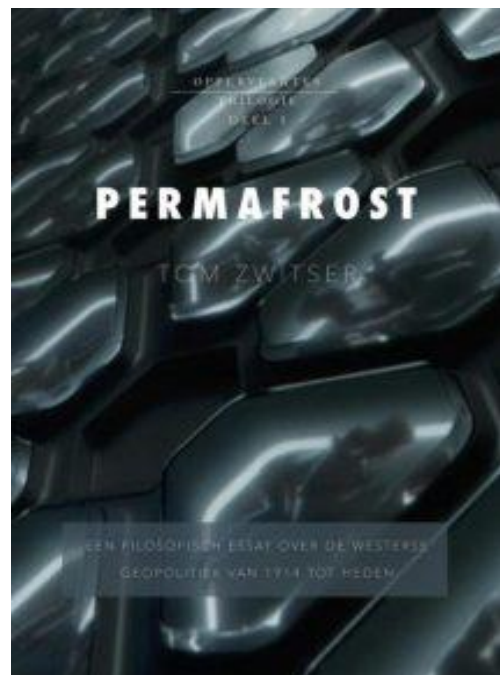
Dit verhaal vertelt Zwitser in ruim vierhonderd pagina's, gevolgd door bijna honderd pagina's noten. Dat is te veel. Hij valt vaak in herhaling, sommige elementen komen meerdere keren terug en hij maakt weinig onderscheid tussen hoofd- en bijzaken. De schrijver van het boek is tevens de uitgever. Misschien dat die dubbelfunctie niet zo goed uitpakt. In ieder geval had dit boek meer redactie verdiend.

Maar dat zijn vooral uiterlijkheden. Over naar de inhoud. Met zijn brede aanpak is dit werk overdonderend en indrukwekkend, maar niet overtuigend.

Zijn selectie van gegevens is selectief. Zijn bronnen zijn vaak partijdig, voor actuele zaken vertrouwt hij vaak op de Russische zender RT.

Hij stelt dingen zonder bewijs of is suggestief. Zo is IS opgetuigd door de CIA. En het idee dat IS-leider Al Bagdadi een Mossad-agent is, is 'niet helemaal uit de lucht gegrepen.' Nog zo'n suggestie: Het is 'niet bekend hoeveel valse-vlag operaties tot nu toe in de naam van de islam zijn uitgevoerd in Europa en de VS, maar ze zijn er wel.

'Zijn interpretaties van allerlei historische gebeurtenissen zijn vaak twijfelachtig, kort door de bocht of berusten op een zeer beperkte selectie van de historiografie.

Maar het grootste bezwaar is toch dat hij aan de ene kant een alwetende en actieve oligarchie stelt tegenover een verder grotendeels passieve buitenwereld. Alles en iedereen wordt gemanipuleerd door 'de oligarchie' en bijna niemand is in staat om weerstand te leveren.

Lees verder via: <http://www.boekenstrijd.nl/filosofie/permafrost-tom-zwitser/>

♦ Etienne Vermeersch

Naar aanleiding van het overlijden van Etienne Vermeersch, één van de bekendste en vooraanstaande filosofen van Vlaanderen, hebben we hier enkele van zijn belangrijkste boeken opgenomen.

"De ogen van de panda", het ecologisch manifest dat Vermeersch in 1988 schreef.

De antwoorden die hij dertig jaar geleden gaf zijn eigenlijk nog altijd actueel.

Wat is de kern van het milieuprobleem? Hoe is het ontstaan, hoe komen we tot een oplossing en welke milieu-ethiek is daarvoor nodig? Etienne Vermeersch onderzocht het en publiceerde in 1988 De ogen van de panda. Het werd een bestseller. De kern van zijn betoog houdt vandaag nog altijd stand. Sterker, de argumenten van toen hebben aan kracht gewonnen.

Etienne Vermeersch was jarenlang een van de meest toonaangevende filosofen in ons land. Hij droeg bij tot de wetgeving inzake patiëntenrechten, abortus, euthanasie en onderzoek op embryo's. Zijn boeken vinden jaar na jaar nieuwe lezers. Hij overleed in 2019.

Over God

Dit boek bevat naast argumenteringen tegen het bestaan van de god van het christendom ook een beknopt verslag over de ontwikkelingen in het godsgeloof sinds 1992 én een korte autobiografie van Vlaanderens bekendste filosoof Etienne Vermeersch. Na tweeëntachtig jaren op aarde, en met een decennialange academische en publieke carrière op de teller blijft Vermeersch grote getale mensen boeien. Dat blijkt ook uit de reacties op zijn nieuwste boek Over God dat verscheen bij uitgeverij Vrijdag. Zijn tournee om het boek voor te stellen trok volle zalen. Vermeersch haalt een trouwe schare volgelingen uit hun huis naar de voorstellingen én naar de boekhandel. Voor sommige van zijn trouwe volgers lijkt het zelfs een belangrijk deel van hun identiteit dat ze ooit nog college hebben gevolgd bij 'hun professor'.

De stijl van argumenteren van Vermeersch is ondertussen genoegzaam bekend: Vermeersch houdt van discussie, maar die moet uitgaan van een nauwkeurige definitie van een begrip of object. Zo ook over God. 'Pierewieters' die losjes omgaan met het begrip God en waar die voor staat moet er bij Vermeersch dus ook aan geloven. ... Lees verder via:

<http://www.liberales.be/teksten/2018/2/25/over-god-etienne-vermeersch>

ANTIPESTTEAM

♦ Weggegomd is niet verdwenen

"Dit boek is het verhaal van de persoonlijke ervaringen van een verstoten moeder. Het zal andere verstoten ouders inspireren om beter om te gaan met hun grote leed.

Het zal een bijdrage leveren tot een grotere bewustwording van ouderverstoting.

Dat zijn grote verdiensten." - Ludo Driesen, klinisch kinder- en jeugdpsycholoog, auteur van Kaat wil niet meer op bezoek.

20 oktober 2013 is een datum die voor altijd in het geheugen van Hilde Jacobs gebrand blijft.

Het was de dag waarop haar minderjarige dochters voor het laatst bij haar verbleven.

Onder invloed van hun vader en zijn nieuwe partner hebben de twee hun moeder in vijf jaar tijd beetje bij beetje weggegomd uit hun leven.

Hilde Jacobs weigerde mee te gaan in het opbod van een vechtscheiding, waaronder alleen haar dochters zouden lijden. Dit is een pijnlijk verhaal over wat in de volksmond ouderverstoting wordt genoemd.

Het boek van Hilde Jacobs is geen afrekening, geen poging om zichzelf wit te wassen en evenmin een handleiding voor zelfhulp. Ik weet dat ze altijd zal blijven wachten op de dag dat ze haar dochters weer in haar armen kan sluiten. Ik hoop samen met haar dat die dag snel komt."
2018 - 112p - € 12.50 - uitgeverij de draak

♦ Gokverslaving

Vanouds maken mensen gebruik van genotmiddelen, bijvoorbeeld alcohol. Ook kansspelen kunnen tot de genotmiddelen worden gerekend. De overgrote meerderheid van de mensen gebruikt deze genotmiddelen op een verantwoorde manier. Het gebruik brengt plezier en ontspanning met zich mee en het zorgt op die manier voor een stukje extra levensvreugde.

Een (relatief) kleine groep mensen echter gaat verkeerd met deze producten om. Door overmatig gebruik komen zij in fysieke en financiële problemen. Dat gaat niet alleen ten koste van henzelf, maar ook van hun omgeving. Lees hier hoe een gokverslaving ontstaat.

Een totaalverbod op genotmiddelen, zo heeft de geschiedenis keer op keer geleerd, heeft nooit het beoogde effect gehad. Een goed voorbeeld is de drooglegging begin 20e eeuw in de VS. Moderne samenlevingen kiezen derhalve voor een gereguleerd en gecontroleerd toestaan van deze genotmiddelen en accepteren daarmee dat een (relatief) kleine groep mensen in de problemen komt.

Door het uitvoeren van preventie- en hulpprogramma's wordt getracht deze groep zo klein mogelijk te houden. Een reductie tot nul is daarbij niet realistisch. Doel is wel het probleemgebruik binnen maatschappelijk aanvaarde grenzen te houden.

Gokken in een online casino is voor de meeste mensen een leuk ontspannen en spannend tijdverdrijf. Maar bij een kleine groep mensen leidt het spelen in een online casino tot onverantwoord gokgedrag. Een gokverslaving ontwikkelt zich echter niet van de ene op de andere dag. En bovendien is er vaak sprake van een combinatie van factoren, bijvoorbeeld financiële problemen, zodat er niet meer van verantwoord gokken gesproken kan worden. Hulp bij gokverslaving kan op diverse manieren worden verkregen. Als je zelf het idee hebt een probleem te hebben met gokken in een online casino, dan heb je de mogelijkheid om het betreffende casino te vragen je account tijdelijk of voor altijd te sluiten. Maar bovenal is het belangrijk om hulp in te roepen en dat kan op verschillende manieren.

<http://www.wtgv.be/gokverslaving/>

♦ Opdringerige bellers

Ongewenste telefoonoproepen kunnen vervelend zijn. De oproepen hebben vaak een commerciële doel. Maar ook kwaad opzet is niet uitgesloten.

- **Commerciële telefoons**
Als u een vast telefoonnummer hebt dat **niet privé** is, dan kan iedereen uw telefoonnummer op het internet terugvinden, ook bedrijven die u iets willen verkopen. Het kan ook zijn dat u eens contact hebt gehad met het bedrijf door er iets te kopen of informatie op te vragen. Bedrijven gebruiken of kopen soms ook klantenbestanden van andere bedrijven of 'adressenmakelaars'.
- **Technische mankementen**
Neemt u op en hoort u niets aan de andere kant van de lijn? Dan kan het zijn dat uw nummer gebeld werd door een callcenter en dat er technisch iets foutliep.
- Maar het kunnen ook inbrekers zijn die willen nagaan of er iemand thuis is of niet.

Wie heeft gebeld?

- Kent u het nummer, maar weet u niet wie het is? U kunt dat misschien online opzoeken (witte gids, 1207, zoekmachine).
- Sommige telefoonproviders bieden de mogelijkheid om te weten te komen wie u het laatst op uw vast toestel gebeld heeft (als het geen anoniem nummer is).
- Wordt u vaak door **dezelfde onbekende oproeper** lastiggevallen? U kunt aan de **Ombudsdienst voor Telecommunicatie** vragen om de identiteit van de oproeper na te gaan. Die ombudsdienst start alleen een onderzoek als de feiten vast lijken te staan en als u **precieze datums en tijdstippen** van de oproepen bezorgt via een [aanvraagformulier \(externe website\)](#). De dienst kan de vermoedelijke dader niet identificeren als de oproepen gebeurd zijn vanuit een ander land, en soms ook niet als de beller een gsm met een voorafbetaalde kaart gebruikt.

Hoe ongewenste oproepen vermijden?

- Als u **geen commerciële telefoontjes** meer wilt krijgen, kunt u uw telefoonnummer op de [bel-me-niet-meer-lijst \(externe website\)](#) zetten. Bedrijven en organisaties zullen uw telefoonnummer en naam dan schrappen in hun belbestanden. U zult dan niet meer gebeld worden voor hun producten, diensten of speciale promoties. Binnen vijf werkdagen na uw inschrijving zal uw telefoonnummer in de bel-me-niet-meer-lijst staan. U krijgt daarvan een bevestiging. 'Bel me niet meer' wordt beheerd door [Do Not Call Me vzw \(DNCM\) \(externe website\)](#).

Bron: <https://www.vlaanderen.be/nl/werk/consumentenzaken/ongewenste-telefoonoproepen>

♦ Ruzie in het gezin

Opvoeden is geen rozengeur en maneschijn, dat kan elke ouder waarschijnlijk wel beamen. Onderzoek toont zelfs aan dat gezinnen gemiddeld zo'n 49 minuten per dag ruzie maken. Meestal gaan de ruzies over het eten of over een niet-opgeruimde slaapkamer. Herkenbaar?

Volgens The Independent hebben ouders elk jaar 2184 kleine en grote ruzies met hun kinderen. Daarvan gaat maar liefst meer dan de helft over eten en drinken. Dat kinderen hun bord niet leeg willen eten, is de meest voorkomende oorzaak van een ruzie. Op de voet gevolgd door het niet opruimen van hun rommelige slaapkamer. Weigeren huiswerk te maken, naar bed te gaan of iets gezonds te eten is ook vaak de veroorzaker van ruzie.

Zes op de tien vaders en moeders geeft toe dat ze uiteindelijk aan het kortste eind trekken en tot een compromis komen om de vrede te bewaren. Ook belooft negen op de tien ouders hun kinderen met extra zakgeld of extra smartphone-tijd als ze zonder weerwoord doen wat er van ze wordt gevraagd. Voor 45

procent van de vaders en moeders werkt het wegnemen van tablet of smartphone als een uitstekende strafmaatregel.

Wetenschappers onderzochten 2.000 ouders en hun kinderen tussen de 2 en 12 jaar. Daar kwam uit dat er binnen gezinnen zich vaak zes keer per dag een meningsverschil voordoet. Dat komt neer op maar liefst 182 ruzietjes per maand. Het gemiddelde meningsverschil duurt zo'n acht minuten en ouders zijn zestien minuten per dag kwijt aan onderhandelen met hun kinderen.

Als je er op begint te letten hoe vaak er meningsverschillen zijn kan je misschien proberen die negatieve attitude te veranderen.

www.antipestteam.be

Leden, met een jaarabonnement,
worden vriendelijk verzocht
hun lidmaatschap te hernieuwen a.u.b.

Voor alle verdere informatie, zie:

www.neutr-on.be

Samen tegen corruptie en onrecht

Stuur deze Nieuwsbrief verder naar familie, vrienden en kennissen, a.u.b.

Wie geen Nieuwsbrief meer wil ontvangen kan zich, op eenvoudig verzoek,
uitschrijven via neutron.vakbond@skynet.be